

Καρναβάλι και Πάτρα: Παρελθόν, Παρόν και Μέλλον

8 Μαρτίου 2024 • ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

5

Γράφουν για το Πατρινό Καρναβάλι

Χάρης Αναγνωστόπουλος, Γιάννης Γεωργακάκης, Δημήτρης Δημησιάνος, Αθανάσιος Κούστας, Μαρία Μαυροειδή - Παπαηλιού, Νίκος Μπακρῶζης, Οδυσσέας Ξεριζωτής, Βασίλης Παπαϊωάννου, Αντώνης Παπαντωνόπουλος, Δημήτρης Παπανικολάου Τζιμηρής Πολίτης, Σταύρος Σολωμός, Νατάσα Τραγουστή, Πέτρος Ψωμάς

Καρναβάλι: Παρελθόν – Παρόν και Μέλλον μέσα από τα βιώματα ενεργών καρναβαλιστών

Γράφει ο **Παναγιώτης Γαλένιος**

Έξ αρχής ένα προσωπικό ξεκαθάρισμα. Προερχόμενος ως φοιτητής την πρώτη επαφή με την Πρωτεύουσα του Καρναβαλιού, δεν μπορώ να μεταφέρω αντίστοιχα βιώματα με αυτά που θα διαβάσετε στις επόμενες μεστές σελίδες του σημερινού μας αφιερώματος.

Κείμενα από γέννημα-θρέμμα Πατρινοί Καρναβαλιστές που από τα μικρά τους έχουν ζήσει πολλές πιυχές της κορυφαίας αποκριτικής εκδήλωσης στη χώρα μας και μιας από τις σημαντικότερες στην Ευρώπη.

Ένα Καρναβάλι με ιστορία κοντά δύο αιώνων καταγραμμένη σε δεκάδες βιβλία, σε πολλά ντοκιμαντέρ, σε δεκάδες κινηματογρα-

φικές ταινίες, ιδίως του παλιού καλού ελληνικού κινηματογράφου. Κυρίως όμως αποτυπωμένη στην καρδιά και στο μυαλό εκατοντάδων χιλιάδων πατρινών που επί γενεές γενεών συγκροτούν ένα μοναδικό γεγονός, μίγμα τεράστιας ενεργητικότητας και άπειρης φαντασίας.

Όμως αν και μη στην πράξη καρναβαλιστής, βιώνω επί δεκαετίες και καταγράφω τη μαγεία του Πατρινού υπερθέαματος και αισθάνομαι την αγωνία χιλιάδων συμπολιτών για το πώς εκτός από διασκέδαση και πεδίο χαράς αυτός ο κορυφαίος θεσμός της πόλης θα εξελιχθεί κάποια στιγμή και σε ένα πραγματικό «εκτοξευτήρα» ανάπτυξής της.

Στην κατεύθυνση αυτή ο «Σύμβουλος Επιχειρήσεων» όλα αυτά τα

χρόνια αφιερώνει τακτικά τις σελίδες του σε απόψεις και προτάσεις που βοηθούν στο να γίνει πράξη η «απογειώση» του πατρινού Καρναβαλιού σε ψηλότερες βουνοκορφές, πέραν από τις έως τώρα κατακτημένες.

Παράλληλα έχοντας στο ενεργητικό μας πολλές δεκαετίες αναπτυξιακών δράσεων στο πλαίσιο του Δικτύου Forum Ανάπτυξης, είναι πολλές οι σχετικές με το Καρναβάλι και την αναπτυξιακή του διάσταση εκδηλώσεις που έχουμε διοργανώσει, με σημαντικό απόηχο που υπάρχει σε ένα χρήσιμο αρχείο, ανοικτό σε κάθε ενδιαφερόμενο.

Συνεχίζουμε και σήμερα από αυτήν τη σκοπιά τη δική μας συμβολή στο όραμα ενός Καρναβαλιού της Πάτρας συνεχώς εξελισσό-

μενου και διαρκώς προσαρμοζόμενου στις ανάγκες της εκάστοτε εποχής, με μόνιμο στόχο να ηγείται της Καρναβαλικής «μέθης» σε εθνικό επίπεδο και να γίνει πόλος έλξης από παντού στη γη.

Ζητήσαμε να μας μεταφέρουν τις σκέψεις τους για τη σχέση του Καρναβαλιού με την Πάτρα σε τρεις χρόνους (παρελθόν –παρόν και μέλλον) συμπολίτες με ενεργό ρόλο και ισχυρά βιώματα με το Καρναβάλι της Πάτρας.

Ακολουθούν σελίδες στο σημερινό αφιέρωμα με πλούσιες τέτοιες εμπειρίες και ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες σκέψεις και προτάσεις.

Χωρίς η συζήτηση για το παρόν και το μέλλον του Πατρινού Καρναβαλιού να ξεκινά από το μηδέν, με δεδομένο ότι υπάρχει τεράστιο

υλικό που μπορεί να αξιοποιηθεί με προτάσεις και ιδέες προερχόμενες από διαφορετικές κατευθύνσεις και προσεγγίσεις, ελπίζουμε και με τη δική μας συμβολή να μαζευτούν αυτές οι κρίσιμες σταγόνες που θα ξεχειλίσουν τη διάθεση και τη φαντασία όλων όσων παίρνουν κρίσιμες αποφάσεις για τον κορυφαίο πολιτιστικό θεσμό της πόλης.

Θα προσπαθήσουμε το επόμενο διάστημα να ανοίξουμε περαιτέρω τη δημόσια συζήτηση για τη σχέση Καρναβάλι –Πάτρα και με άλλες δράσεις, αξιοποιώντας την πολύ χρήσιμη βιωματική κυρίως ύλη των ενεργών πολιτών-αρθρογράφων του σημερινού μας αφιερώματος, που τους ευχαριστούμε για τη συμβολή τους.

Στις σελίδες του αφιερώματος που ακολουθούν τα βιωματικά κείμενα «ντύνονται» καρναβαλικά, με επίσημες αφίσες του Θεσμού (από το αρχείο του Δήμου Πατρέων) που καλύπτουν το σχεδόν 1/4 του αιώνα που διάγουμε. Έναν αιώνα που χαρακτηρίζεται από την ταχύτητα των εξελίξεων, την ανάγκη διαρκούς προσαρμογής των ανθρώπων σε νέα δεδομένα και κυρίως από την παρουσία μια μόνιμης «μάσκας» στα πρόσωπα και τα γεγονότα. Μιας «μάσκας» που όμως έχει προ πολλού απωλέσει το ρόλο της διαμεσολάβησης με στόχο τη γονιμότητα (όπως με πρωτότυπο τρόπο περιγράφεται σε ένα υπέροχο άρθρο του σημερινού αφιερώματος) και έχει γίνει μάσκα, είτε δήθεν προστασίας μας από τα βλαβερά παράγωγα της «εξέλιξης» μας, είτε παραποίησης της πραγματικότητας γύρω μας. Ας πετάξουμε αυτή τη μάσκα μακριά και ας ξαναβάλουμε τη μάσκα της παιδικότητας μας όχι με τάσεις ομοιομορφίας αλλά διαφορετικότητας.

π.γ.

Τό Έθιμο, ο Θεσμός και οι «Managers»

Γράφει ο **Αντώνης Παπαντωνόπουλος**

Στο ΠΑΡΕΛΘΟΝ η Πάτρα δημιούργησε το έθιμο της Αποκριάς.

Στο ΠΑΡΟΝ, οι ιθύνοντες χαρακτήρισαν το έθιμο της Αποκριάς «Καρναβαλικό Θεσμό» και το εμπορευματοποίησαν.

Στο ΜΕΛΛΟΝ οι «managers»

ίσως πραγματοποιήσουν το «Carnival Show in Patras» και μέσω «internet» και «artificial intelligence» εκμεταλλευτούν τον «Καρναβαλικό Θεσμό» και μετατρέψουν την ονειρική υπέρβαση του εθίμου της Αποκριάς σε πλήρως ελεγχόμενη «virtual reality»

Το Πατρινό Καρναβάλι ως Κοινωνικό Φαινόμενο Προτάσεις για το μέλλον με αφορμή το παρελθόν

Γράφει ο **Πέτρος Ψωμάς**

Όταν εκείνο το απόγευμα του Ιου Κρυμμένου Θησαυρού της Πάτρας ο Νίκος Μαστοράκης ζήτησε από τις ομάδες, μεταξύ άλλων, ένα δισκάκι με την Comparsita, ένα ζευγάρι χειροπέδες και ένα γυάλινο μάτι, οι συμμετέχοντες στο παιχνίδι χρειάστηκε να τηλεφωνήσουν στα σταθερά(!) τηλέφωνα των φίλων τους που ίσως είχαν τα αντικείμενα ή να χτυπήσουν τα κουδούνια των σπιτιών τους για να τα ζητήσουν. Αδιανόητο για τα σημερινά δεδομένα, απόλυτα δικαιολογημένο για την εποχή. Ήταν το 1966, εποχή που η τηλεόραση πρωτο-εμφανιζόταν και τα ραδιοφωνικά θέματα λίγοι μόνο μπορούσαν να τα ακούσουν καθ' οδόν, καθώς τα περισσότερα αυτοκίνητα δεν διέθεταν ραδιόφωνο.

Στα πρώτα χρόνια του Άλκη Στέα οι τηλεοράσεις είχαν μπει σε όλα τα σπίτια, οι ομάδες είχαν οργανωθεί και η επικοινωνία των μελών τους είχε επαχυνθεί (πχογραφίες θεμάτων, θυροτηλέφωνα σε αναμονή, κάποια τηλέφωνα λειτουργούσαν ασύρματα και όχι «κολλημένα» με καλώδιο στον τοίχο), άρα και τα θέματα του κυνηγιού άρχιζαν να προσαρμόζονται ανάλογα. Όταν ο θεσμός πλησίαζε στα 30χρονα του μπήκε στη ζωή μας η κινητή τηλεφωνία και πλέον οι κυνηγοί επικοινωνούσαν μεταξύ τους αστραπιαία, άρα οι πληροφορίες μοιράζονταν ταχύτατα, επομένως οι θεματοθέτες έπρεπε να εξελίξουν τα ζητούμενα. Και το έκαναν.

Αντίστοιχες εξελίξεις γνώρισε το παιχνίδι του Κρυμμένου Θησαυρού από τη στιγμή που το διαδίκτυο μπήκε στη ζωή μας.

Η επόμενη «επανάσταση» ήρθε όταν τα κινητά έγιναν έξυπνα, έκτοτε κάθε συμμετέχων έχει πάντα επάνω του

το... φόρουμ επικοινωνίας με όλους τους συμπαίκτες του αλλά και φωτογραφική μηχανή και μεγεθυντικό φακό και αριθμομηχανή και google maps και gps και ότι άλλο πιθανώς χρειάζεται κατά την αναζήτηση. Και έτσι -ξανά!- οι διοργανωτές προσαρμόστηκαν και τα ζητούμενα έγιναν πιο απαιτητικά, δυσκολότερα... «αναζητήσιμα», τεχνολογικά «ανθεκτικά» κλπ.

Χρησιμοποιώ το παράδειγμα του Κρυμμένου Θησαυρού που του χρόνου θα ζησει την 60η του διοργάνωση για να τονίσω ένα σπουδαίο χαρακτηριστικό του Πατρινού Καρναβαλιού, την προσαρμοστικότητα. Η εξέλιξη του παιχνιδιού σε αυτά τα χρόνια -που συνεπάγεται συμμετοχή πολλών γενιών- χαρακτηρίστηκε από την προσαρμογή του στα νέα δεδομένα της κάθε εποχής. Και η τεχνολογία ήταν μία μόνο παράμετρος της προόδου. Παράλληλα εξελίσσονταν (ή έστω άλλαζαν) όλα: οι πεποιθήσεις, η μόδα, οι τάσεις, η νεολαία, οι θεσμοί, οι σχέσεις, οι αξίες, τα στερεότυπα, η πόλη μας (πληθυσμιακά, γεωγραφικά, πολιτικά), η κοινωνία μας η ίδια. Και το Καρναβάλι προσαρμοζόταν.

Αυτό στην Πάτρα συμβαίνει από το 1828 που απελευθερώθηκε: αλλάζει διαρκώς, εξελίσσεται, κινείται. Το δε Πατρινό Καρναβάλι -που υφίσταται ως έννοια και ως κορυφαίο τοπικό έθιμο από το 1829- καταφέρνει και εντάσσεται αρμονικά στα όποια νέα δεδομένα. Και αυτή ακριβώς είναι η μεγαλοσύνη του Καρναβαλιού της Πάτρας: η προσαρμοστικότητά του, η δυνατότητά του να εξελίσσεται, η άνεση αφομοίωσης των δεδομένων της κάθε γενιάς και εποχής, ενίοτε η δυνατότητά του να προπορεύεται και να ανοίγει δρόμους. Γιατί το Καρναβάλι

λι εκτός από γιορτή και διασκέδαση, εκτός από παιχνίδι και ομαδικότητα, εκτός από μεταμφίεση και τέχνη, είναι το κατ' εξοχήν κοινωνικό φαινόμενο της πόλης. «Μοναδικό σαν δακτυλικό αποτύπωμα» που, έλεγε, κι ένας σχετικός γρίφος προ 25ετίας. Μια σύντομη αναδρομή σε πτυχές του καρναβαλικού παρελθόντος της πόλης πείθει για την έννοια «κοινωνικό φαινόμενο», με έμφαση, μάλιστα, και στους δύο όρους της φράσης: και κοινωνικό και φαινόμενο!

Παραθέτω τα καρναβαλικά στοιχεία και αφηθεί ο κάθε αναγνώστης στους δικούς του συνειρμούς και στις δικές του διαπιστώσεις: παλιόμπουλα, ντόροι, γλέντια στις ταβέρνες, προξενικοί χοροί, μπαλ ντ' ανφάν, κέρνα αυτών των συντακτών, ο χορός του Δημάρχου, μπέμπι ράλι, άρματα, μασκαράτες, πληρώματα, παντομίμα, παρελάσεις, αυτοφωτισμός, η Τοικνοπέμπη στην Άνω Πόλη, Καρναβάλι των παιδιών, καρναβαλική τραγουδοποιία και βιβλιογραφία, σοκολατοπόλεμος, κόκκινος και λευκός και χρυσός χορός, θεματικά πάρτι, γκρουπ, βραβεία και τόσα άλλα.

Προς τι η αναδρομή; Μα για να πάρουμε φόρα. Για να πάρουμε ιδέες. Να παραδειγματιστούμε. Να κατανοήσουμε πως αυτός ο κορυφαίος πολιτιστικός θεσμός της Ευρώπης (για να βάζουμε τα πράγματα στις σωστές τους διαστάσεις) που σε μια πενταετία γίνεται δύο αιώνων (για να αντιλαμβανόμαστε και το χρονικό του βάθος) δεν μπορεί παρά να εξελιχθεί και στα επόμενα χρόνια, προσαρμοζόμενος στις συνθήκες και στα δεδομένα κάθε εποχής, ακολουθώντας τον δικό του μοναδικό δρόμο προόδου και εξακολουθώντας να εκπλήσσει όσους προβλέπουν τέλος διαδρομής, μαράζωμα, παρακμή ή ουδίαποτε άλλο αρνητικό.

Βέβαια, είναι πάντα πολύτιμο

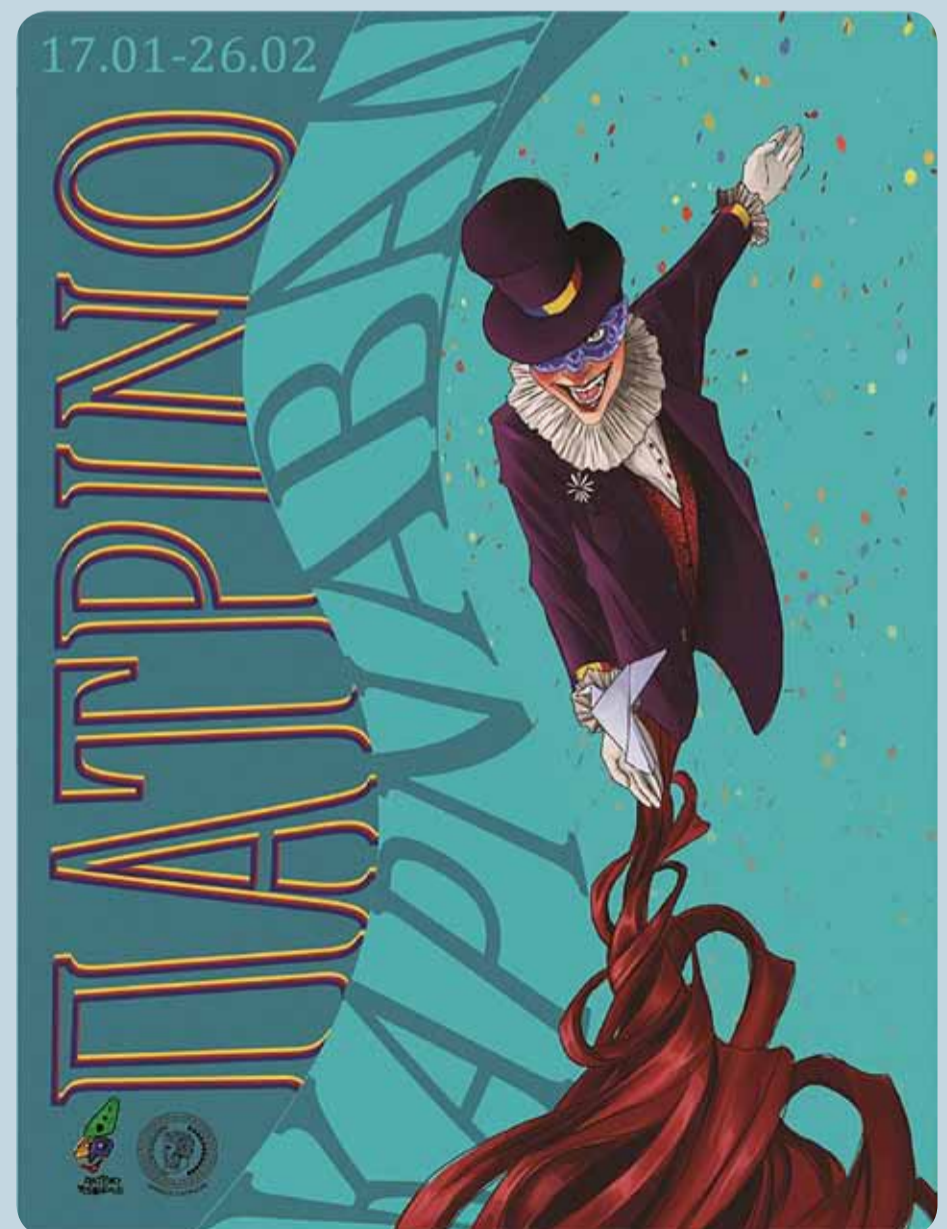
να υπάρχουν οραματιστές, τρελοί και δουλεμπάρες που να σπρώχνουν τις εξελίξεις λίγο πιο γρήγορα από ότι θα πορεύονταν από μόνες τους. Στα ως εδώ χρόνια ήταν πολλοί αυτοί που το κατάφεραν, επώνυμοι κι ανώνυμοι, μονάδες ή και ομάδες. Ιδού μια ποικιλία αντιπροσωπευτική: χορωδοί, διοργανωτές χοροεσπερίδων, καφετζήδες και ταβερνιάρηδες, δήμαρχοι και άλλοι άρχοντες, μασκαράδες και μασκαράτες, ανθοπώλεις, εμπνευστές των ντόρων, κομπάρτα, η Γιαννούλα η Κουλουρού, ο Νίκος Ε. Πολίτης, ο Δημήτριος Βότσης, Επιτροπές Εορτών, κατασκευαστές αρμάτων, ο Μαστοράκης, ο Στέας, ο Αννίνος, η ΔΕΠΑΠ, τα πληρώματα, τα καρναβαλικά σωματεία, οι συντροφικές και οι πρωτοβουλίες τους, ο Ορέστης, ο Δημήτρης, η Βίκυ και

μια παρέλαση ονομάτων που τελειωμό δεν έχει.

Και ποιο το μέλλον του θεσμού; Μα θα εξελιχθεί, θέλουμε δεν θέλουμε. Μπορεί να μην ξέρουμε με ποιο τρόπο θα δίνονται τα επόμενα θέματα και πως θα λύνονται, μπορεί να μην ξέρουμε πότε το παιχνίδι θα καταφέρει να κερδίσει την τεχνολογία, μπορεί να μην έχουμε φανταστεί πόσες ακόμα δράσεις και παρελάσεις χωράει το πλήρες πρόγραμμα, μπορεί να μην έχουμε ακόμα εμπνευστεί την τέλεια Τελετή Εναρξης, αλλά στο μέλλον του θεσμού υπάρχουν όλα. Και θα συμβούν. Στην ώρα τους, μαγικά, ομαδικά, από τους καρναβαλιστές της πόλης γεννημένα. Δεν ανησυχώ, θα γίνουν όλα!

Απλώς ανυπομονώ να κατακτήσει ο θεσμός την εξωστρέφεια και τη διε-

θνοποίηση που του αξίζει, να αποκτήσει η πόλη το ευρωπαϊκό προδιαγραφών Καρναβαλικό Πάρκο που δικαιούται, να γίνει ο «Κρυμμένος Θησαυρός» η κορυφαία καρναβαλική διοργάνωση της χώρας, να αφηθεί η Πάτρα ανεμπόδιση να προσεγγίσει (ακόμα και καρναβαλικά) το επίπεδο που της αξίζει, να κατορθώσει το Πατρινό Καρναβάλι και στο μέλλον να διέπεται από υψηλή αυτό-εξέλιξη, χαρακτηριστική προσαρμοστικότητα και την απόλυτη πατρινο-δυνατότητα όχι να ακολουθεί τις τάσεις, μα να τις προβλέπει και ενίοτε να τις δημιουργεί! Αποδεικνύοντας και στον πλέον δύσπιστο πως πρόκειται για ένα πραγματικό φαινόμενο της πατρινής κοινωνίας. Κοινωνικό φαινόμενο μοναδικό!

Πέτρος Ψωμάς

Ο Πέτρος Ψωμάς είναι δημοτικός σύμβουλος Δήμου Πατρέων (επικεφαλής της δημοτικής παράταξης σπράλ), καρναβαλιστής (υπεύθυνος Πληρώματος 94, μέλος της FECC)

«Μια ζωή στο Πατρινό Καρναβάλι»

Γράφει ο **Δημήτρης Δημησιάνος**

Γεννήθηκα στην Πάτρα το 1949. Η καρναβαλική μου ιστορία ξεκίνησε το 1963 με μια παρέα φίλων από τη

γειτονιά του Αγίου Αλεξίου, ντυμένοι ποδοσφαιριστές! Φορώντας αυτοσχέδιες φανέλες από τσουβάλια και παίζοντας ποδό-

σφαιρο κατά την διάρκεια της παρέλασης! Τότε, τα καρναβαλικά γκρουπ ήταν ολιγομελή και απαρτιζόνταν από παρέες και φί-

λους, με κύριο σκοπό να προσφέρουν γέλιο και διασκέδαση στον κόσμο, μέσω της σάτιρας.

Κάθε χρονιά η παρουσία μας ήταν δεδομένη, με κύριο σκοπό τη διασκέδαση. Δημιουργήσαμε γκρουπ που έμειναν στην ιστορία, όπως: Νοσοκομείο Μπάρνατ, ο Νονός και οι Μπούλες ήταν μερικά από τα γκρουπ που διεκδίκησαν θεματικά βραβεία!

Εκείνη την περίοδο, μία εβδομάδα πριν την μεγάλη παρέλαση των αρμάτων, έβγαιναν τα γκρουπ του κρυμμένου θησαυρού κάνοντας παρέλαση με μασκαρεμένα αυτοκίνητα! Μετά την παρέλαση, στο νυχτερινό κέντρο Villy's Park, η καρναβαλική επιτροπή μοίραζε τα βραβεία στις πιο σατιρικές και καλλιτεχνικές δημιουργίες, αλλά και στους νικητές του πληρώματος που είχαν βρει τον κρυμμένο θησαυρό.

Ένα από τα πιο σατιρικά γκρουπ που έβγαλα και έμεινε στην ιστορία του πατρινού καρναβαλιού ήταν το 1988, όταν με αριθμό πληρώματος το 223 και όνομα «τρελοί καρναβαλιστές», σατιρίσαμε το πακέτο Ντελέρ, έχοντας μέσα σε 200 αυτοσχέδια αμπαλαρισμένα χαρτοκιβώτια, από μια ζωντανή κότα και τα μοιράζαμε στον κόσμο κατά μήκος της παρέλασης, αλλά και στους επίσημους του Δήμου!

Τα κουτιά είχαν μήνυμα:

«Φτερά και πούπουλα θα πάρεις δήμαρχε από το πακέτο Ντελέρ»!

Τα επόμενα χρόνια, η παρέα του πληρώματος 223 εντάχθηκε στο πλήρωμα 74 «Άσπρο - μαύρο», με ονομασία «κλαουσίγελος» και αρχηγό πληρώματος τον Μάκη Στεφάτο.

Το καρναβάλι στην πορεία των χρόνων πέρασε από πολλές και μεγάλες κρίσεις. Κρίσεις πολιτικές, όπως η Χούντα, αλλά και κρίσεις οικονομικές που βιώνουμε ακόμα και σήμερα!

Πάντα όμως, ο λαός ήταν αυτός που με το αστείρευτο πάθος, την αγνή αγάπη του για το καρναβάλι, την ανιδιοτελή προσφορά του και τις ευφάνταστες σατιρικές του ιδέες, εδώ και πάνω από έναν αιώνα το αγκάλιαζε και το έφερνε ξανά στην κορυφή!

Γιατί το καρναβάλι δεν είναι απλά μέρος της ζωή των Πατρινών...

Το καρναβάλι είναι στη φύση των Πατρινών!

Είναι η ζωή μας!

Δημήτρης Δημησιάνος

Ο Δημήτρης Δημησιάνος είναι από το 2014 δημοτικός σύμβουλος στο Δήμο Πατρέων με αρμοδιότητες γύρω από το Καρναβάλι και υπεύθυνος για τον καρναβαλικό διάκοσμο.

Από το 2020 κατέχει τη θέση του αντιπροέδρου του Καρναβαλικού Οργανισμού του Δήμου Πατρέων

Να γίνει η Πάτρα Μητρόπολη του Καρναβαλιού της Ελλάδας

Γράφει η **Μαρία Μαυροειδή - Παπαηλιού**

Το Πατρινό καρναβάλι αποτελεί τη μεγαλύτερη και παλαιότερη αποκριατική εκδήλωση στην Ελλάδα και μία από τις μεγαλύτερες στο κόσμο, όσον αφορά τη συμμετοχή των καρναβαλιστών και την ιστορία του. Μετρά 195 χρόνια ιστορίας.

Το καρναβάλι της Πάτρας δεν είναι ένα μεμονωμένο γεγονός, αλλά ένα σύνολο εκδηλώσεων, που περιλαμβάνουν χορούς, παρελάσεις, κυνήγι κρυμμένου θησαυρού, καρναβάλι των μικρών, κ.ά. με μεγάλη λαϊκή συμμετοχή από την πόλη και απήκηση με αντίστοιχη προσέλευση επισκεπτών κατά το τελευταίο τρίμηρο, από όλη την Ελλάδα.

Με πολυποίκιλες μεταμφιέσεις, με ελευθεροστομία, με αστεία, με χαρτοπόλεμο, με αυγοπόλεμο (κέρβια αυγά με κομφετί) που εξελίχθηκε σε σοκολατοπόλεμο, με τα περιβόητα μπουρμπούλια αλλά και πολλές φορές με κοινωνικά και πολιτικά μηνύματα, ξεκίνησε με έντονη τη συμμετοχή του αστικού στοιχείου και κατάφερε να επιβιώσει και να κυριαρχήσει επί του Ελλαδικού χώρου.

Το Πατρινό Καρναβάλι συνθέτει διάφορα πολιτιστικά στοιχεία. Τα πατροπαράδοτα αποκριατικά έθιμα της πόλης και της χώρας μας, τις επιρροές από την Ιταλία, Δυτική Ευρώπη και τα Επάνησα και τις καινοτομίες που προέκυψαν και προκύπτουν στη διάρκεια καρναβαλικών εορτασμών στην Πάτρα. Δρώμενα «Διονυσιακού» τύπου, χοροί και μεταμφιέσεις, σάτιρα, συμμετοχή τοπικών φορέων, αυτοσχεδιασμοί, λογοκρισία και απαγορεύσεις, το Κυνήγι του Αποκριατικού Θησαυρού, η καύση του βασιλιά Καρνάβαλου, η

υποδειγματική παρουσίαση από τον Άλκη Στέα, η μεταμφίεση αυτοκινήτων και πληρωμάτων, η μεγάλη τα τελευταία χρόνια συμμετοχή καρναβαλιστών και πολλά ακόμα χαρακτηρίζουν και χαρακτηρίζουν τον σημαντικό θεσμό του Πατρινού Καρναβαλιού.

Στη Δημοτική Παράταξη «Πάτρα Ενωμένη» πιστεύουμε ότι η περαιτέρω ανάπτυξη και ενίσχυση της Πάτρας σε Μητρόπολη του Καρναβαλιού της Ελλάδας, θα έχει πολλαπλά οφέλη για την πολιτιστική της κληρονομιά, την αναγνωρισιμότητά της στην Ελλάδα και διεθνώς, με την παράλληλη ενίσχυση και προσέλευση εσόδων τόσο για τον Δήμο, όσο και πλήθος επαγγελματιών (π.χ. ξενοδοχεία, εστίαση, εμπορικά καταστήματα, κ.ά.) της πόλης που ζουν, αναπνέουν και υποστηρίζουν έμπρακτα τον «θεσμό».

Για την ανάδειξη της της Πάτρας σε Μητρόπολη του Καρναβαλιού της Ελλάδας, θα πρέπει να οργανωθούν δράσεις που θα επιμπκύνουν το ενδιαφέρον για τον «θεσμό», όλον τον χρόνο. Τέτοιες δράσεις μπορεί να είναι αμιγώς διεύρυνσης καλλιτεχνικών εκδηλώσεων όπως καλλιτεχνικά εργαστήρια δημιουργίας μάσκας, καπέλων, αρμάτων που θα ξεπερνούν τα στενά όρια της καρναβαλικής περιόδου με κάλεσμα κορυφαίων καρναβαλικών καλλιτεχνών από άλλες περιοχές της Ελλάδας, αλλά και διεθνώς (π.χ. Βενετία, Rio de Janeiro, Νέα Ορλεάνη...), καθώς και η δημιουργία τοποσήμων και σημείων αναφοράς στην πόλη, όπως, καρναβαλικό περίπτερο, καρναβαλικό μουσείο, εκθέσεις καλλιτεχνών τα οποία θα είναι

επισκέψιμα καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Άλλες σημαντικές δράσεις αφορούν διεθνοποίηση του Πατρινού Καρναβαλιού, όπως διοργάνωση Πανευρωπαϊκού ή διεθνούς Καρναβαλικού Συνεδρίου στην Πάτρα, αδελφοποίηση του Καρναβαλιού της Πάτρας με άλλα

κορυφαία Καρναβάλια, δημιουργία Πρέσβη Πατρινού Καρναβαλιού, πρόσκληση Ελληνικών και διεθνών καρναβαλικών λεσχών και ομάδων για κοινές δράσεις στην πόλη μας, κ.ά.

Σημαντικό για να επιτευχθούν οι παραπάνω προτεινόμενες δράσεις είναι

ο πρωταγωνιστικός ρόλος των ιστορικών πληρωμάτων του Πατρινού Καρναβαλιού, η ένωση και κινητοποίηση όλων των φορέων και δυνάμεων της πόλης μας, ώστε να δημιουργηθούν οι συνθήκες που θα επιφέρουν το πολυλαπλό όφελος σε όλες τις

κατηγορίες των επαγγελματιών, καλλιτεχνικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων στον ευρύτερο ιστό της πόλης μας και όχι μόνο.

Οφείλουμε να προστατεύσουμε το Καρναβάλι μας όχι μόνο ως μέσο ψυχαγωγίας και κερδοφορίας αλλά ως Πυλώνα Πολιτισμού.

ΠΑΤΡΙΝΟ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ 2017
21 Ιανουαρίου - 26 Φεβρουαρίου

ΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙΟΥ Η ΚΑΘΑΡΗ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ

ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Δ.Η.Μ.ΟΥ ΠΑΤΡΕΩΝ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ ΠΑΤΡΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

2017
ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ

Μαρία Μαυροειδή Παπαηλιού

Η Μαρία Μαυροειδή Παπαηλιού είναι Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Κοινωνικής Επιχείρησης Καρναβάλι Πάτρας (εκπροσωπώντας τη δημοτική παράταξη «Πάτρα Ενωμένη»).

Αφιέρωμα Καρναβάλι και Πάτρα, παρελθόν παρόν μέλλον

Γράφει ο **Βασίλης Παπαϊωάννου**

Καρναβάλι και Πάτρα είναι δύο λέξεις με αμφίδρομη σχέση. Όταν λες σε κάποιον Πάτρα σου λέει Καρναβάλι και όταν του λες Καρναβάλι σου λέει Πάτρα. Είναι ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία που οριοθετούν τη πόλη μας ως μια πόλη έκπληξη. Το Πατρινό Καρναβάλι αποτελεί την κορυφαία και μακροβιότερη πολιτιστική εκδήλωση της Πάτρας, με κύριο χαρακτηριστικό τη μαζικότητα της συμμετοχής χωρίς περιορισμούς και διακρίσεις για όλους τους πολίτες της Πάτρας αλλά και τους επισκέπτες της. Δεν γεννήθηκε ως μια ιδέα κάποιου πολιτικού-

πολιτιστικού παράγοντα για τη διεξαγωγή της, αλλά μέσα από την ίδια την κοινωνία εμφανίστηκε, μεγάλωσε και γιγαντώθηκε στη διάρκεια των τελευταίων δύο αιώνων. Λίγους μόνο μήνες μετά την απελευθέρωση της Πάτρας από τους Τούρκους το 1828, εμφανίζεται το 1829 η πρώτη «καρναβαλική» εκδήλωση με ένα χορό μεταμφιεσμένων στο σπίτι του έμπορα Μωρέττη. Σε βάθος χρόνου άρχισε, την περίοδο του Τριωδίου, η τοπική κοινωνία και της κάτω πόλης και της άνω, και οι έχοντες και οι μη έχοντες να ενεργοποιούνται στο Καρναβάλι ο καθένας με το δικό του τρόπο, με τη

δικιά του έκφραση.

Τον 20ο αιώνα η άνθιση συνεχίζεται, το Καρναβάλι γίνεται από τους πολίτες και μόλις στο δεύτερο μισό του έρχεται ο Δήμος Πατρέων να αναλάβει την οργάνωση του. Το Παιχνίδι Κρυμμένου Θησαυρού και τα πληρώματα που συμμετείχαν φέρνουν τη γιγάντωση του και το αναδεικνύουν στο μεγαλύτερο σε συμμετοχή πολιτών, Καρναβάλι σε όλη την Ελλάδα και ένα από τα μεγαλύτερα της Ευρώπης. Αυτή ακριβώς η ενασχόληση των απλών πολιτών είναι που δίνει τη δυναμική του, μια δυναμική που δεν θεωρώ ότι ακολουθείται από ανάλο-

γα βήματα από τον αρμόδιο φορέα, τη ΚΕΔΗΠ, αλλά και το Δήμο Πατρέων.

Είναι χαρακτηριστικό ότι ακόμα και κατά τη διάρκεια της πανδημίας, Πατρινοί βρήκαν τρόπο να εκφραστούν «καρναβαλικά» με δράσεις επιτυχημένες και μέσα στα επιτρεπόμενα πλαίσια, κάτι που δεν είδαμε αντίστοιχα από την ΚΕΔΗΠ, που είχε και οικονομικούς πόρους για να πραγματοποιήσει επιτυχημένες δράσεις. Η Πάτρα είναι αδιαμφισβήτητη και πρωτοπόρα δύναμη της χώρας. Δεν είναι τυχαία ότι δράσεις της βρίσκουν μιμητές σε άλλα καρναβάλια σε βάθος χρόνου. Ο Καρναβαλικός πλούτος της, διοχετεύεται ποικιλοτρόπως σε όλα τα Καρναβάλια της Ελλάδας και αυτό της έχει προσδώσει μία ξεχωριστή ταυτότητα, την οποία όμως δεν εκμεταλλεύεται στο βαθμό που θα μπορούσε να βοηθήσει περισσότερο την τοπική οικονομία, τους δημιουργούς, αλλά και τους καρναβαλικούς πυρήνες της πόλης.

Το Πατρινό Καρναβάλι σήμερα έχει φανατικούς ακολούθους αλλά και πολέμιους ή αρνητές μέσα στην ίδια πόλη. Πρέπει να αποτελέσει βασικό μας μέλημα κοιτάζοντας μπροστά, να κατανοήσει η τοπική κοινωνία τα πολλαπλά οφέλη που έχει το Καρναβάλι μας στην αναγνωρισιμότητα, επισκεψιμότητα, οικονομία και δημιουργία καλλιτεχνικών κοπιδών που ξεπερνούν τα στενά όρια της Καρναβαλικής περιόδου.

Έχοντας το προνόμιο σε αυτή την πόλη και να συστήσουμε ξεχωριστή Δημοτική Επιχείρηση για τη διαχείριση του Πατρινού Καρναβαλιού το 2011, αλλά και να τη διατηρήσουμε μετά το νόμο του 2023 που κατήργησε 10αδες νομικά πρόσωπα Δήμων σε όλη τη χώρα, οφείλουμε να προβάλλουμε, να ενισχύσουμε και να ενθαρρύνουμε την εξέλιξη αυτής της πολιτιστικής κληρονομιάς και

παράδοσης της πόλης μας.

Επιπλέον, με την ολοκλήρωση του έργου SPARC μέσω του οποίου ο χώρος των Παλαιών Σφαγείων Πατρέων θα λειτουργεί ως χώρος ανάδειξης και δημιουργίας του Πατρινού Καρναβαλιού (καθώς και του Καραγκιόζη), οι δυνατότητες προβολής και προώθησης του Πατρινού Καρναβαλιού έχουν πολλαπλασιαστεί, γεγονός όμως που προς το παρόν μένει αναξιοποίητο λόγω της αδυναμίας συμπίεσης των θέσεων της παρούσας Δημοτικής Αρχής με τις καρναβαλικές αρχές που διέπουν εδώ και χρόνια την καρναβαλική κοινότητα της Πάτρας, με κύρια παραδείγματα την ελευθερία της έκφρασης, την πολιτική σάτιρα, τις σύγχρονες μορφές τέχνης, τη διαφορετικότητα των ανθρώπων, την χαρά και τη δημιουργία.

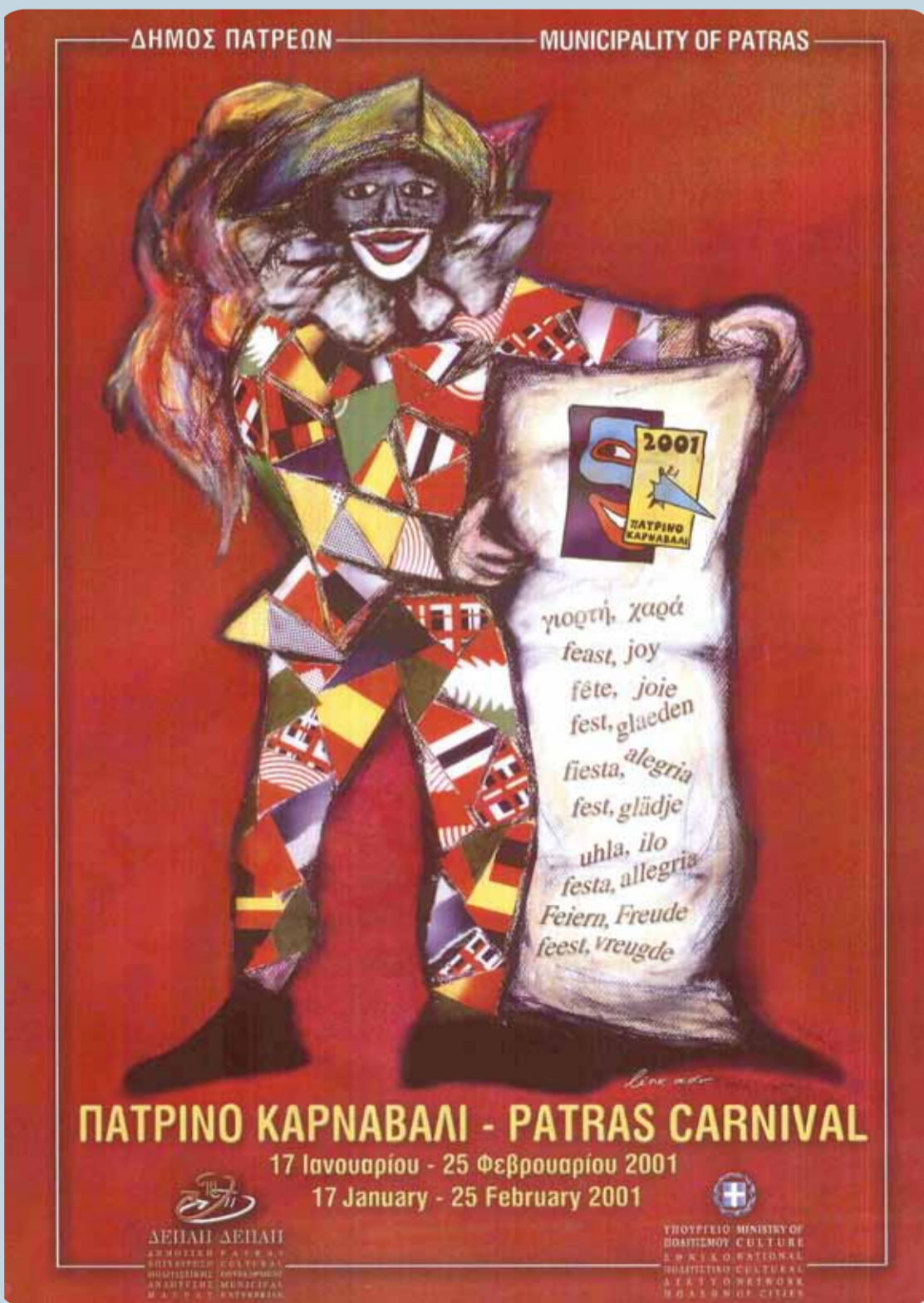
Ποιο είναι το μέλλον όμως του Πατρινού Καρναβαλιού; Ή για την ακρίβεια ποιο πιστεύω ότι πρέπει να είναι.

Η στρατηγική αυτή τη πόλης θα πρέπει να στοχεύει στην προβολή της καρναβαλικής ταυτότητας της Πάτρας στην Ελλάδα αλλά και την Ευρώπη, μέσω ενός στοχευμένου και οριοθετημένου πλαισίου δράσεων με τη σύμπραξη όλου του υφιστάμενου αλλά και δυνητικά εμπλεκόμενου δυναμικού της πόλης. Η αξιοποίηση και προσαρμογή των υπάρχοντων μελετών και ημερίδων του παρελθόντος, ο σχεδιασμός ταυτότητας της πόλης (city branding) και η αναδιαμόρφωση των λειτουργιών της Κοινοφελούς Επιχείρησης του Δήμου, θα ενισχύσει τις τοπικές (και όχι μόνο) συνέργειες και τη διάδραση με τη τοπική κοινωνία, τις επιχειρήσεις αλλά και τις καρναβαλικές ομάδες.

Το Πατρινό Καρναβάλι μπορεί να απασχολεί την πόλη όλο τον χρόνο ως ένας βασικός πυλώνας οικονομικής ενίσχυσης και ανάπτυξης της τοπικής κοινωνίας και των πολιτών.

Βασίλης Παπαϊωάννου

Ο Βασίλης Παπαϊωάννου είναι Ηλεκτρολόγος Μηχανικός και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΕΔΗΠ, εκπρόσωπος της παράταξης Βασίλης Αϊβαλής - Πάτρα, Σπυδαία και Πάλι. Έχει διατελέσει μέλος Καρναβαλικής Επιτροπής και οργανωτής πληρώματος κρυμμένου θησαυρού. Έχει πραγματοποιήσει δύο εκθέσεις φωτογραφίας με θέμα το Πατρινό Καρναβάλι σε Πάτρα και Αθήνα, ένα φωτογραφικό λεύκωμα που εκδόθηκε από το Ερασιτεχνικό Σχήμα Πάτρας ΡΕΦΕΝΕ και φωτογραφίες του έχουν συμπεριληφθεί σε εκδόσεις εντός και εκτός Ελλάδος, καθώς και σε διεθνείς εκθέσεις τουρισμού. Παράλληλα, με την ιδιότητα του ως υπάλληλος του Δήμου Πατρέων έχει διατελέσει Υπεύθυνος Έργου σε τρία ευρωπαϊκά έργα που ασχολούνται με το Πατρινό Καρναβάλι.

Ιστορίες χωρίς τίτλο Κάποια Τετάρτη βράδυ.....

Γράφει ο **Θανάσης Κούστας**

Ηταν Τετάρτη βράδυ γύρω στις 8 η ώρα, όταν άκουσα φασαρία στον δρόμο, μουσικές, καραμούζες και ροκάνες να κάνουν δαιμονισμένο θόρυβο...

Αρχές της δεκαετίας του 1960, μέναμε στην Γούναρη, μεταξύ Αθανασίου Διάκου και Σισίνης και το παιχνίδι μου ήταν στα Ψηλαλώνια, στο πλιακό ρολόι και στο συντριβάνι με τα χρωματιστά νερά. Ήταν προνομιούχα η θέση που ήταν το σπίτι καθώς πέραγε από μπροστά η μεγάλη πομπή του Καρναβάλου που από το 1960 και μετά περιείχε πάνω από είκοσι σατυρικά και άνθινα άρματα που το κάθε ένα συνόδευαν ομάδες από μασκαράτες με κατασκευές του καλλιτέχνη Χαράρη. Και μπάντες πολλές από διάφορες πόλεις που συνόδευαν τα άρματα.

Η δική μας μπάντα βέβαια με την καθοδήγηση του μαέστρου Θεόφιλου Κάββουρα ήταν από τις πιο διάσημες στην χώρα μας και μαζί με τις άλλες έμειναν στην ιστορία ως ψήγματα ενός πολιτισμού που αγκάλιαζε αυτή η πόλη, οι λαϊκές συναυλίες που έδιναν στις πλατείες Γεωργίου, Υψηλών Αλωνίων και Τριών Συμμάχων με έργα κλασσικού ρεπερτορίου αλλά και δικά του. Οι συμπολίτες μας αλλά κι εμείς μικρά παιδιά περιμέναμε με αγωνία αυτές τις υπαίθριες συναυλίες που οι μουσικοί με τις χρωματιστές στολές μας χάριζαν απλόχερα και χωρίς σταματημό. Και το καλοκαίρι, από νωρίς στην πλατεία Τριών Συμμάχων, δεν έδνε καλά-καλά ο ήλιος όταν τα καλογιαλισμένα όργανα, τα τρομπόνια, τα κλαρινέτα και τα όμποε έκαναν τις δοκιμές τους. Ο μαέστρος Θεόφιλος Κάββουρας ανέβαινε σε ένα μικρό παταράκι, από όπου σκορπούσε μελωδίες από κλασικά μουσικά έργα που είχε ετοιμάσει. Η μουσική του Δήμου είχε αγκαλιαστεί και αγαπηθεί από τους Πατριούς. Τους συνόδευε στις στρατιωτικές παρελάσεις, στις λιτανείες, στους επιταφίους αλλά και στις καρναβαλικές παρελάσεις, που σημαίνει ότι είχε και διαφορετικές στολές, ανάλογα με την περίπτωση. Ο μαέστρος Κάββουρας ήταν ιδιαίτερα αγαπητός και τον θαύμαζαν, για-

τί ζούσε με ένταση την κάθε στιγμή στο πόντιο.

Με αδημονία περιμέναμε να παρουσιάσει τα έργα που είχε γράψει ο ίδιος, πράγμα που έκανε συνήθως προς το τέλος της συναυλίας. Το θριαμβευτικό εμβατήριο «corpus domini», το «μπουρμπούλι» και το «ποτ πουρί», με το οποίο συνήθως έκλεινε, ενθουσίαζαν τον κόσμο. Επίσης αγαπημένο του φινάλε ήταν και η «Αίντα» του Βέρντι, που την ολοκλήρωνε με τη συνοδεία του κόσμου. Χωρίς παρτιτούρα, παθιαζόταν από την αρχή μέχρι το τέλος, όμως στο «Allegro non troppo» πρέπει να είχε ιδιαίτερη αδυναμία, καθώς παράσερνε τον κόσμο με το πάθος και το νεύρο του. Και το ακροατήριο συνόδευε με ενθουσιασμό και παλαμάκια.

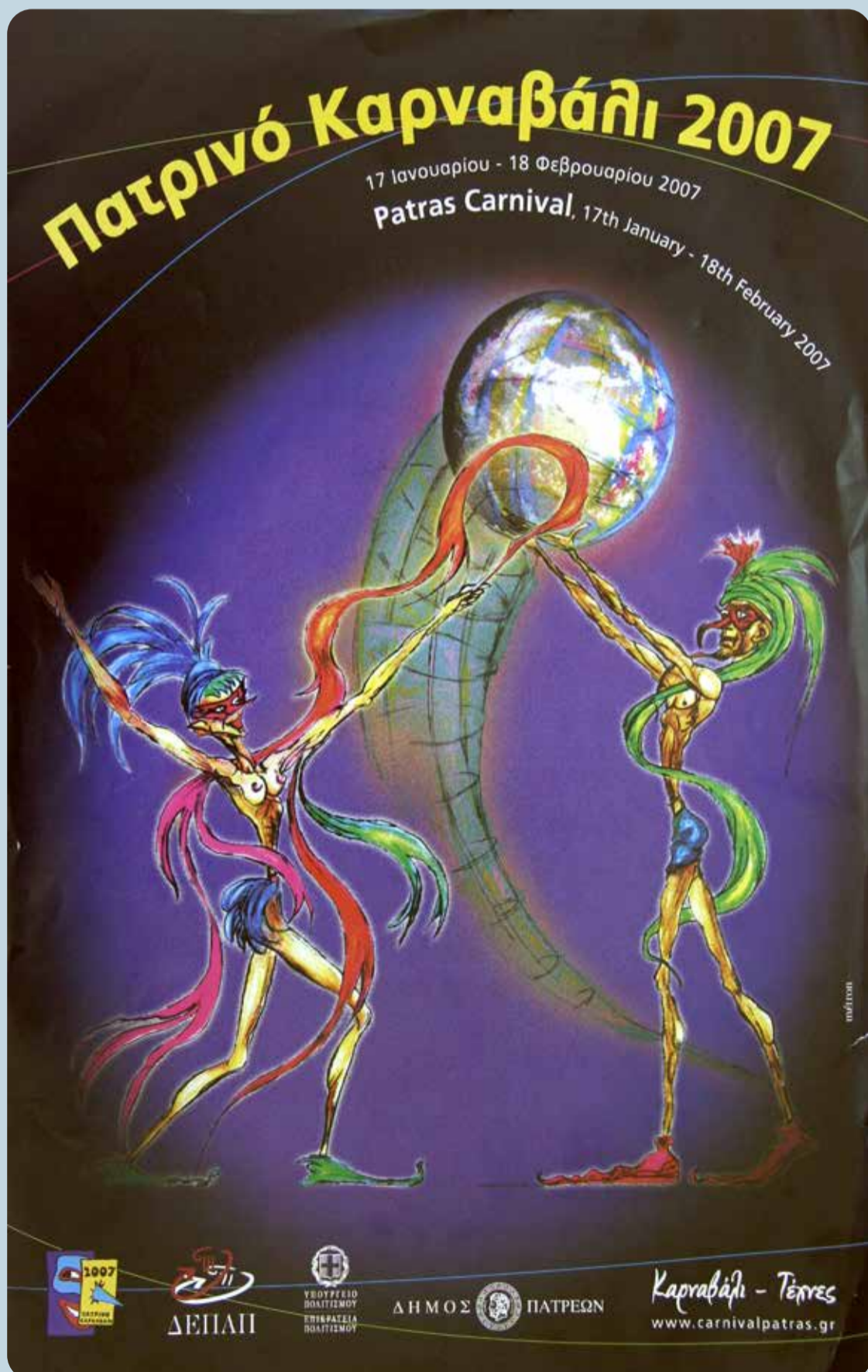
Και τώρα αυτή την Τετάρτη, νάτος μπροστά από την μπάντα κατέβαινε την Γούναρη καμαρωτός. Μπροστά του περότοι με εντυπωσιακές στολές και άσπρες κολλαρίνες, ξεσήκωναν τον κόσμο με τις μεγάλες ξύλινες ροκάνες καθώς με τον θόρυβο έβγαζαν τον κόσμο από τα σπίτια και τα μαγαζιά τους. Ήταν συμπολίτες-λάτρες του καρναβαλιού που έπαιρναν τις στολές και τις ροκάνες από την υπηρεσία του Δήμου με αντίστοιχη χρέωση και με υποχρέωση επιστροφής. Κι αυτός σήκωνε την βέργα του και... «Βάλε τον ντόμινο και πάμε στον χορό για να χορέψουμε μαζί με την Κοκώ.....» και όταν άρχιζε το «Καρνάβαλε κι Αποκριά τρελαίνεις γέρους και παιδιά»... τότε έμπαιναν οι γείτονες στον δρόμο και χόρευαν μαζί με τις μπουλές που συνόδευαν την μικρή αυτή και ενθουσιώδη παρέλαση.

Σύμφωνα με τον Νίκο Πολίτη, όπως αναφέρει στο βιβλίο του «Το Καρναβάλι της Πάτρας», Οι στίχοι αποδίδονται από άλλους στον δημοσιογράφο Μάκη Αθανασίου και από άλλους στον αρχιμουσικό Μπίτσι. Η μουσική είναι του μαέστρου Ματσιόκι η Μαντζιόνι, Αρχιμουσικού στην Πάτρα από το 1912 ως το 1918. Οι μπουλές ήταν μια μεγάλη ομάδα από συμπολίτες μας λάρτρεις του Καρναβαλιού που φερόντας ότι πιο περιέργο έβρισκαν στα σεντούκια του σπιτιού

όπως γούνες, νυχτικά, ρόμπες μέχρι σώβρακα και φορώντας αυτοσχέδιες μάσκες συνόδευαν και χόρευαν μαζί με την μπάντα... μαζί τους ήταν η ανατροπή, ο ντόρος, ο αυθορμητισμός και η σάτιρα, μοναδικά χαρακτηριστικά του Πατρινού Καρναβαλιού και μόνο. Κι εγώ μικρός στο πεζοδρόμιο τους έβλεπα με ενθουσιασμό και ήθελα πολύ

να ήμουνα μαζί τους. Αλλά πίσω ακολουθούσαν οι μασκαράτες του Χαράρη, μεγάλες κεφαλές που ανεβοκατέβαιναν και έκαναν υποκλίσεις στον κόσμο που ήταν στα πεζοδρόμια. Μάγειροι, αράπηδες, δικέφαλοι και ανάποδοι, χαιρόμουν που τους έβλεπα με δέος αλλά δεν ήθελα να με πλησιάσουν για υπόκλιση γιατί φοβόμουν. Καμιά φορά κατέ-

βαιναν την Γούναρη και λαμπαδηφορίες πάλι με περότους και ροκάνες και την μπαντίνα με τον μαέστρο Κωνσταντίνο Βαφειάδη. Τις Τετάρτες και τα Σάββατα, περιμέναμε με αγωνία αυτές τις μικρές παρελάσεις απαραίτητη προετοιμασία των Πατρινών για την μεγάλη παρέλαση της Κυριακής. Αυτές οι παρελάσεις είναι χαραγμένες στην μνήμη μου μαζί με ένα ζουμερό κομμάτι γαλακτομπούρεκο που απολάμβανα όταν ανέβαινα στο σπίτι, καθώς εμείς, όπως και πολλοί άλλοι Πατρινοί, κατά την περίοδο του Τριωδίου είχαν μόνιμα στη σάλα μια πιπέλα με λαταριστά κομμάτια γαλακτομπούρεκο.

Η Μάσκα...

Γράφει ο **Γιάννης Γεωργακάκης**

Θα φτιάξουμε έναν παλιό, ερωτευμένο! Δήλωσε ο Ορέστης, ο αρχηγός του πληρώματος, ο μαυροντυμένος «καλλιτέχνης». Η Έλενα κάθισε σε μια καρέκλα της κουζίνας, πειθήνιο όργανο στις εντολές του, ενώ ο Θανάσης έκοβε τις γυψογάζες και η Γιάννα άπλωνε βαζελίνη στο πρόσωπο της φιλενάδας της. Γρήγορα, τα χαρακτηριστικά της χάθηκαν κάτω από ένα λεπτό στρώμα γύψου και μό-

νο δυο τρύπες έμειναν, στο ύψος των ρουθουνιών, για να μπορεί ν' αναπνέει.
• Ζεσταίνομαι!...
• Μην ανησυχείς, είναι η εξώθερμη αντίδραση. Σε λίγο θα στεγνώσει και θα σου τη βγάλω. Κάνε υπομονή δέκα λεπτά και μη κουνηθείς, σε παρακαλώ, μην τσακίσει ο γύψος.
Ακούγοντας τον Ορέστη να της απαντά, αναθάρρησε προς στιγμήν, δεν μίλησε, για να μην συσπαστεί το πρόσωπο της, όμως έγραψε την ερώτηση σ' ένα χαρτί.

• Εσύ θα φτιάξεις, τη μάσκα και στην πλατεία;
• Όχι βέβαια! Εγώ θα δέξω στην Γιάννα και τον Θανάση, πώς να την φτιάξουν. Γι αυτό κάνουμε την πρόβα. Δεν είπαμε πως, όλοι πρέπει να συμμετέχουμε; Η τελευταία της ελπίδα χάθηκε. Οι ανάσες της άρχισαν να κονταίνουν. Τόσα χρόνια τον λάτρευε, δεν βρήκε την δύναμη ποτέ να του το πει, κι έρχεται σήμερα να της ζητήσει, να γίνει «μοντέλο» σ' απόκρυφα της ψυχής της! Είναι παλα-

βό, είναι ανήκουστο, είναι πραγματικός εφιάλτης. Να σπηθεί εκεί, στο ικρίωμα, καταμεσής της πλατείας Γεωργίου, μπροστά σε χιλιάδες μάτια, να βγάλουν απ' το πρόσωπο της μια μάσκα, που δεν είναι «μάσκα» αλλά η αλήθεια, που μπορεί και να βραβευτεί -γιατί σαν σκέψη ήταν υπέροχη-, αυτήν την αλήθεια, ο Ορέστης χωρίς να ξέρει την προτείνει. Και το χειρότερο, όταν έρθει η ώρα να βγει η μάσκα, εκείνη θα έμενε με το πρόσωπο της. Αυτό που φορούσε καθημερινά, το ψεύτικο. Κι αυτός, ο ανόητος, θα καμάρωνε για το αληθινό.

Ο καλλιτέχνης, όπως κάνει κάθε καλλιτέχνης του φερέγγαμου, άρχισε να εξηγεί στους παριστάμενους την ιδέα.

• Τα μάτια θα ζωγραφιστούν ορθάνοιχτα, με τις κόρες να κοιτάνε στο πουθενά.

Ο έρωτας επικρατεί παντού... ένα δάκρυ στο αριστερό μάγουλο και ένα διαφανές αυλάκι, θα διαγράφει την πορεία του. Θα το φτιάξουμε με σμάλτο, ενώ το δάκρυ, πρέπει να κοπεί από κρύσταλλο.

• Κόκκινο;
Ρώτησε ενθουσιασμένη, η Γιάννα

• Σαν αίμα! Σαν το αίμα της καρδιάς που κρυσταλλώνεται σε πόνο. Αβάσταχτο, βουβό...ερωτικό πόνο. Να, εδώ θα γίνει! Η Έλενα έχει ένα πανέμορφο, τέτοιο, αυλάκι.

• Θεέ μου, είναι τόσο πλιθίος; Περιγράφει σαν παπαγάλος κάτι που δεν ξέρει... ή μήπως είναι τόσο παρατηρητικός και απλώνει, τούτη την ώρα την καρδιά μου, με μανταλάκια, μπροστά στους φίλους μου; Αρα, μπορεί να... με ειρωνεύεται!

Δάκρυα άρχισαν να κυλούν απ' τα μάτια της, έτσι όπως τα περιέγραψε ο καλλιτέχνης. Βουβά και κρυστάλλινα.

• Ίδρωσες, Έλενα;

• «Ναι» έγνεψε αυτή με το κεφάλι, προσπαθώντας να κρυφτεί, μα εκείνος συνέχισε απτόητος, να περιγράφει τον ερωτευμένο παλιό.

• Προέκταση των χειλέων, «αλλά κλόουν», μωβ χρώμα... πένθος, και χαμόγελο, πλατύ χαμόγελο! Ο παλιόσος γελάει!! Τραβηγμένο ως τ' αυτός της Έλενας...να, μέχρι εδώ!...δεν μας ενδιαφέρει τι νιώθει, αρκεί να γελάει!

Τα δάκρυα γίνανε ποτάμι κι άρχισαν να ποτίζουν το γύψο. Το λευκό προσωπίο έμενε ανέκφραστο, όπως το άφησαν τα δάκρυλα του απ' την αρχή, μόνο κάποιοι ανεπαίσθητοι θόρυβοι ακουγότουσαν. Ήταν οι ρυτίδες, που βάζονται στον πόνο της και ξεκόλλησαν, πρώτες, από το καλούπι.

• Δεν αρκεί, Ορέστη! Είπες πολλά και «φαίνονται» λίγα. Παρατήρησε ο Θανάσης, φοβούμενος πως, η κριτική επιτροπή, δεν θα εκτιμήσει το πνεύμα του αρχηγού.

Η φάση «ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΕ ΤΗ ΜΑΣΚΑ ΣΑΣ» ήταν αποφασιστική για την γενική βαθμολογία του «Κρυμμένου Θησαυρού» και το

πλήρωμα είχε καλή παράδοση στις κατασκευές. Δεν έπρεπε λοιπόν, να χαθεί η ευκαιρία.

• Μην βιάζεσαι, άξεστε φίλε μου! (τον κάρφωσε ο Ορέστης) Στην «γωνία» του χαμόγελου, του...ψεύτικου χαμόγελου, θα βάλετε ένα τριαντάφυλλο!

• Ε, και; Επέμεινε ο «άξεστος» Θανάσης.

• Μαύρο. Κατάμαυρο! Θα το βάψετε, με σπρέι. Το «άνθος» του έρωτα.

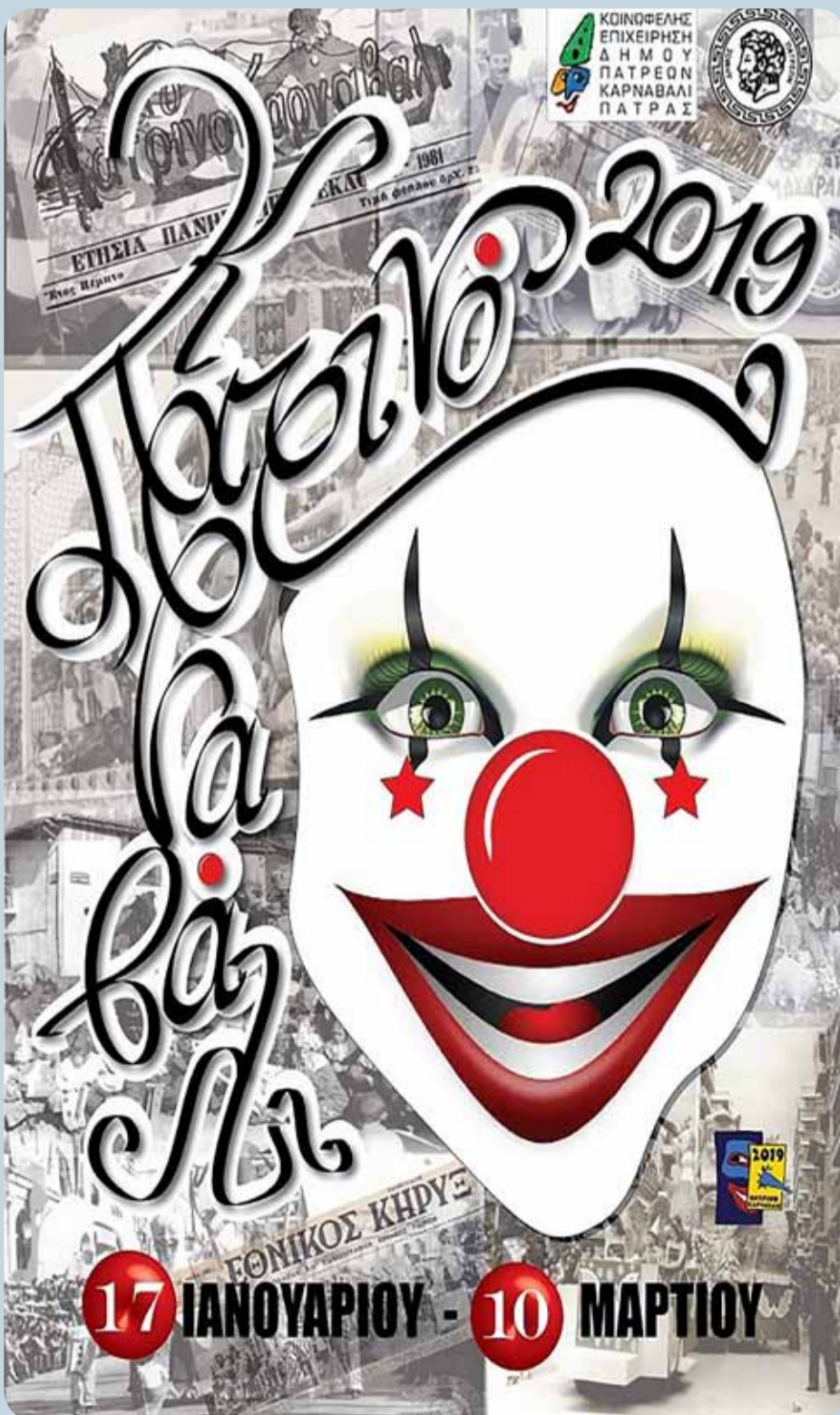
Του ασυντρόφευτου έρωτα. Τριαντάφυλλο, ναι, ίσον πάθος. Μαύρο τριαντάφυλλο όμως, ίσον... αλύτρωτο πάθος και η Έλενα θα λάμψει στην πλατεία, σαν Καραγκιόζης που έχει δικαίωμα να ερωτευτεί, αλλά...μονάχος του! Η ζωή δεν είναι για τους Καραγκιόζηδες. Ο πόνος, είναι. Κι όλοι εμείς, μ' αυτόν τον πόνο διασκεδάζουμε. Πρώτο βραβείο, κύριε!

Το ανέκφραστο προσωπίο έπεσε κι από κάτω εμφανίστηκαν δυο μάτια απλανή, ένα κόκκινο αυλάκι -μ' ένα κρυστάλλινο δάκρυ- κι ένα μωβ χαμόγελο. Όλοι το αντιλήφθηκαν, εκτός απ' τον Ορέστη. Μόνο το μαύρο τριαντάφυλλο έλειπε, μα φρόντισε ο ίδιος, να (της) το καρφισώσει στα χείλη, όταν απάντησε στη Γιάννα, που ανησύχησε.

• Έλενα, κλαις;

• Όχι μωρέ. Βαζελίνη είναι, που μαζεύτηκε στα μάγουλα, από την αφαίρεση του γύψου.

Απεφάνθη ο «καλλιτέχνης», με τα μαύρα ρούχα-που πενθεί ένεκα της τέχνης του- μα δεν ήξερε, μήτε ένα δάκρυ να ξεχωρίσει.

Το καρναβάλι κατάγεται από τις θρησκευτικές τελετές προς τιμήν της γονιμότητας. Οι πρώτοι ξωμάχοι αναρωτιότουσαν και με το δίκιο τους.

-Το χωραφάκι μου άραγε θα δώσει εισόδημα εφέτος; Και γιατί, του γείτονα πέρσι, ήταν πιο καρπερό απ' το δικό μου; Και γω το 'σκαψα και γω το πότισα, δεν είναι αδικία; Θα φτιάξω μια μάσκα το λοιπόν να μοιάζει του παππού μου και θα τον παρακαλέσω -εκεί βαθιά που εί-

ναι θαμμένος- να μεσολαβήσει στους Θεούς του Κάτω Κόσμου, να στείλουνε και μένα πολλές φύτες και καλές.

Το καρναβάλι σήμερα, απογυμνωμένο από το θρησκευτικό του νόημα, είναι ένα παιγνιώδες δρώμενο και καθ' ημάς ένα «παιχνίδι κρυμμένου θησαυρού». Ωστόσο ο θησαυρός είναι φανερός και πολύτιμος για κείνους που επιστρέφουν στη παιδική ηλικία, αυθάδεις και ερωτευμένοι.

Γιάννης Γεωργακάκης

Ο Γιάννης Γεωργακάκης είναι Τακτικό μέλος του Ερασιπνευματικού Σχήματος Πάτρας «Ρεφενέ» και της Εταιρείας Ελλήνων Θεατρικών Συγγραφέων

Αποκριάτικες αναμνήσεις...

Γράφει ο **Σταύρος Σολωμός**

Τότε... Ζύγωνε να νυχτώσει, Σάββατο βράδυ...μαθηπής ακόμα της Γ' τάξης του Δημοτικού σχολείου, τελείωνε τα μαθήματα της Δευτέρας. Ήταν που άκουσα θορύβους από το σαλόνι του σπιτιού μας, γέλια και γυναικείες φωνές....

Η μητέρα μου, Βούλα, γνήσια καρναβαλίστρια της εποχής, ετοιμάζονταν με τις φίλες της, να μειάσσουν σε αποκριάτικο χορό στο Δημοτικό Θέατρο... κρύφτηκα καλά, δεν ήθελα να προδοθώ, τάχα πως παρακολουθούσα...αλλά δεν τα κατάφερα... τότε την είδα, ντυμένη με μία υπέροχη στολή εποχής. Κατάλαβε τις προθέσεις μου και έσπευσε με αυστηρό τόνο να με στείλει στο κρεβάτι μου, αφού θα έμενα για το βράδυ με τη γιαγιά.

- Μαμά, τι θα μου φέρεις; ρώτησα με παράπονο και περιέργεια ταυτόχρονα...

- Ασφαλώς σοκολάτες και σερπαντίνες, Σταύρο μου, ίσως και κάποιο κοπιγιόν, που θα μας μοιράσουν στο χορό...θα τα πούμε το πρωί αυτά...και τώρα κατ' ευθείαν για ύπνο...

Έφυγαν. Όμορφες εικόνες ήρθαν να συνοδεύσουν τον ύπνο μου. Πιερότοι και Κολομπίνες, Καουμπόπδες και πριγκίπισσες, ένας όμορφος αποκριάτικος κόσμος να στροβιλίζεται μέσα στη δίνη των παιδικών μου ονείρων...κι εγώ έκθαμβος να παρακολουθώ, γεμάτος θαυμασμό, τους κλόουν και τους θαυματοποιούς, τις μάγισσες και τους πειρατές να παρελαύνουν μπροστά μου, τραγουδώντας και χορεύοντας στους ρυθμούς της εποχής. Όταν ξύπνησα, όλα αυτά χάθηκαν μεμιάς. Ήταν η ώρα, που με ανυπομονησία περίμενα τα αποκριάτικα δώρα από το χορό της μαμάς...και αποζημιώθηκα, με τις σοκολάτες και τις αποκριάτικες

φιγούρες που μου έφερε, μαζί με σερπαντίνες και κομφετί. Μοναχογιός, γαρ, δε μου χαλούσε το χατίρι.

Το τελευταίο Σαββατοκύριακο της Αποκριάς, θα φιλοξενούσαμε συγγενείς και φίλους από την Αθήνα, που έρχονταν να παρακολουθήσουν τη μεγάλη παρέλαση των αρμάτων. Μαζί και εγώ στο δρόμο κάπου στη Γούναρη, να κοιτάζω με έκπληξη τα όμορφα χιουμοριστικά άρματα του Χάραρη, τα λουλουδένια του Μαρούδα, τις μασκαράτες που υποκλίνονταν μπροστά μας, τη Μπάντα του Δήμου, αλλά και άλλες μουσικές που έρχονταν από διάφορα μέρη... και το βράδυ στο κάψιμο Καρνάβαλου στην Πλατεία Γεωργίου, κάπου εκεί στου Κόντου, μαζί με τα πυροτεχνήματα...ξημέρωνε Καθαρή Δευτέρα.

Αργότερα... Παιδικά χρόνια, όμορφα ανέμελα και απίστευτες αναμνήσεις από τα αποκριάτικα γεγονότα της πόλης που γεννήθηκα. Παιδικά χρόνια, που ήρθαν να δέσουν με τις εφηβικές αναζητήσεις, που πάντα στα μονοπάτια τους συναντούσαν τις αποκριάτικες εκδηλώσεις.

Από τη μια μεριά με την προσκοπική συντροφιά μου, που ως γνήσιος Πατρινός, την καθοδηγούσα στα έθιμα και τις δραστηριότητες που ετοιμάζαμε, με στόχο την ξεχωριστή μας παρουσία στο Καρνάβαλι, δημιουργώντας αυτοσχέδιες στολές και μετέχοντας στα δρώμενα των γιορταστικών εκείνων ημερών. Που με αυτές τις συντροφικές γεννήθηκαν και οι πρώτες συμμετοχές μου στο «Κρυμμένο θησαυρό», τότε που πεζή ή με τα διακοσμημένα αυτοκίνητα μας, δοκιμάζαμε τη γεύση μιας Αποκριάς, που έμελλε να συνοδεύσει τα κα-

τοπινά μου χρόνια. «Κομφετί και σερπαντίνες» ή «Λαγουδάκια» και με πολλά βραβεία ο τελευταίος χορός της Αποκριάς στο «Villy's Park», του αλψιμόνιπου Πανούλη Κοτοπούλη.

Από την άλλη μεριά, να και η συμμετοχή μου στην «Πατραϊκή Μαντολινάτα», που είχε αναβιώσει το Πατρινό Καρνάβαλι το 1950 μαζί με τον «Ορφέα». Νάσου οι χοροί της, νάσου και τα Καρναβαλικά μας άρματα ακόμα και μέσα στη βροχή. Χωρίς να μας νοιάζει τίποτα. Αρκεί να διασκεδάσουμε τον κόσμο, αλλά και εμάς τους ίδιους: «Βάλε το ντόμινο και πάμε στο χορό...». Η Αποκριά ήταν πιά μέρος της ζωής μας. Μέρος της οικογένειάς μου, με τη συμμετοχή της μητέρας μου, της γυναίκας μου Μαρίας, αλλά και όλης εκείνης της υπέροχης παρέας των φίλων και τραγουδιστών.

Γεννήθηκε η «Πολυφωνική». Η Αποκριά και το πνεύμα της, δε θα μπορούσε να λείψει από τις δραστηριότητες της. Εκείνοι, οι αλήστου μνήμης χοροί στο πάντα ασφυκτικά γεμάτο, «Villy's Park», μα και στο «Elysee». Με τις ατελείωτες ώρες στα βαψίματα και τις κατασκευές, με τα μέλη της χορωδίας και με συνεργάτες που έσπευδαν να συντροφεύσουν τις ιδέες και τις καρναβαλικές μας «τρέλες».

Με τις πρωινές μας (από τις 6) μεταφορές των υλικών, με φορτηγό, για τη διακόσμηση των κέντρων. Με τις ατελείωτες δοκιμές και με το αποκριάτικο ξεφάντωμα στο τέλος της ημέρας. Με την Ορχήστρα μας και τραγουδιστή τον Κώστα Μπακογιάννη και με τα ευφάνταστα θέματα που επιλέγαμε για τους χορούς μας. Νοσταλγικές βραδιές, με «ταξίδια στον κόσμο», με τους «Παλιότσους» και τη «ταβέρνα της γειτονιάς». Τι να θυμηθεί κανείς.

Κοντά σε αυτά και οι παιδικοί μας χοροί και το τελευταίο Σάββατο το «μασκέ» μας στο «Καβούρι». Κι όταν τα

χρόνια πέρασαν, η Αποκριά πάντα ήταν εδώ, μέσα μας, δίπλα μας, να μας θυμίζει πως είμαστε Πατρινοί. Μια άλλη ράτσα ανθρώπων, που ζει και τρέφεται από την ομορφιά της δημιουργίας και της όμορφης διασκέδασης.

«Ακταίων», «Πολιτεία», «Συμπόσιο», οι επόμενοι σταθμοί της καρναβαλικής μας διάθεσης. Πάντα με θέματα: «Τον...κακό μας κείνο τον καιρό», «Τσίρκο με...κάνω», «Κίτρινος Τύπος», «Καραγκιοζογκάλοπ...». Αλλά και με το παραδοσιακό γλέντι της Τσικνοπέμπτης. Αδιάκοπα με την ίδια διάθεση, το ίδιο

κέφι και τη χαρά διάχυτη στις καρδιές μας. Το τελευταίο δε Σαββατοκύριακο να παρακολουθούμε ομαδικά τις παρελάσεις από τα μπαλκόνια της «Πολυφωνικής».

Τώρα... Ετοιμαζόμουν, με τη σύζυγο μου, για έναν Αποκριάτικο χορό. Άκουσα από το διπλανό δωμάτιο, τον Κωνσταντίνο και τον Αλέξανδρο, τους γιούς μας, να μας ρωτούν:

- Μπαμπά, μαμά, τι θα μας φέρετε από το χορό;;;

- Μα ασφαλώς σοκολάτες, σερπαντίνες, ίσως και κάποιο κοπιγιόν που θα μας μοιράσουν...και σεις καλόν

ύπνο, απόψε θα μείνετε με τη γιαγιά σας...ήταν η απόκριση μας.

Η ίδια ιστορία. Η ιστορία που επαναλαμβάνεται. Μια ιστορία που δεν είναι μόνο δική μου. Είναι της Πάτρας μας. Είναι όλων αυτών, που γνωρίζουν, πως η Αποκριά είναι μέρος της ζωής μας. Ένας Αρλεκίνος κρυμμένος βαθιά στην ύπαρξη μας.

Που χωρίς άλλο, αν δεν είσαι Πατρινός δεν μπορείς να την καταλάβεις. Που δεν μπορείς να νοιώσεις τη νοσταλγία της, καθώς ξημερώνει η Καθαρή Δευτέρα και συ σχεδιάζεις την επόμενη Αποκριά.

Ας έχουμε υγεία, να τη ζούμε «πραγματικά». Μέσα από τη σάπια, μέσα από τα αγνά πειράγματα και τις μεταμφιέσεις, μέσα από το στροβιλισμό της σερπαντίνας και του κομφετί...

Σταύρος Σολωμός

Ο Σταύρος Σολωμός είναι Καλλιτεχνικός Διευθυντής της Πολυφωνικής Χορωδίας Πατρών

Πατρινό Καρναβάλι = Επαναπροσανατολισμός

Γράφει η **Νατάσα Τραγουστή**

Καλώς ή κακώς το Πατρινό Καρναβάλι, το απόλυτο πατραϊκό brand έχει εξελιχθεί σε ένα δημοφιλές προϊόν και έτσι πρέπει να το δούμε. Χωρίς την αθωότητα άλλων εποχών. Πως έχει διεισδύσει αυτό το προϊόν στους καταναλωτές; Οι στίχοι αγαπημένων και διαχρονικών τραγουδιών απο τοπικούς δημιουργούς πχούν όμορφα και με ενθουσιώδη τρόπο στα αυτιά χιλιάδων καρναβαλιστών. Στίχοι και μουσικές που άφησαν τη σφραγίδα τους στην πόλη, που δε ξεχνούνται αλλά διαιωνίζονται με τον ίδιο απα-

ράμιλλο ενθουσιασμό. Τους διαχρονικούς πια στίχους του Τάσου Μαραγκού «Ελα να μάθεις τι θα πει Πατρινός...», ή «Πατρινό Καρναβάλι για πάντα...!», τους τραγουδούν με ενθουσιασμό χιλιάδες νεολαίοι αλλά και μεγαλύτερης ηλικίας άνθρωποι που διασκεδάζουν στις ξέφρενες καρναβαλικές εκδηλώσεις. «Ελα να μάθεις τι θα πει Πατρινό...» Ποιον να μάθεις; Αυτόν που φεύγει απο την πόλη (αρκετά χρόνια παρατηρείται αυτό) διότι δεν αντέχει τη σταδιακή γιγάντωση της γιορτής ή αυτόν που μένει και... υπο-

μένει; Φυσικά και ο πολυαγαπημένος τραγουδοποιός Τάσος Μαραγκός εννοεί πως ερχόμενος στην Πάτρα μαθαίνεις πως διασκεδάζουν οι πατρινοί στο Καρναβάλι, είτε με ήπιους, είτε με πιο δυναμικούς είτε με πιο ξέφρενους ρυθμούς... Εννοεί, πως καλό θα ήταν ο επισκέπτης να ζήσει όλη αυτή την αυθόρμητη εκδήλωση χαράς που ξεσπά με τη συνοδεία των ανάλογων τραγουδιών σε κεντρικά σημεία της πόλης και σε παρασύρει σε μικρές ή μεγαλύτερες, ολιγόωρες ή πολύωρες στιγμές διασκέδασης.

Εννοεί, πως καλό θα ήταν να μάθεις τι θα πει Πατρινό καρναβαλιστής συμμετέχοντας (εάν έχεις λίγο χρόνο) σε κάποια απο τις παρέες των πληρωμάτων ή άλλων ομάδων και συλλόγων που αγαπούν το θεσμό, στις παρέες που σχεδιάζουν στολές, μιάσκες, καπέλα και άρματα, που κατασκευάζουν πολλά απο αυτά που δημιουργούν και εκθέτουν περήφανα την τέχνη τους, όλοι αυτοί οι artisans που παίζουν και στο παιχνίδι του Κρυμμένου Θησαυρού, διοργανώνουν τα πάρτι τους ή συμμετέχουν σε άλλα και προσφέρουν εθελοντικά σε κάποιους σημαντικούς σκοπούς.

Εννοεί, να έλθεις κάποιες ημέρες πριν στην Πάτρα (εάν έχεις λίγο χρόνο) να παρακολουθήσεις τα δρώμενα του Δήμου Πατρέων και άλλων συλλόγων, τις μπάντες, τα χορευτικά δρώμενα, τα θεατρικά να διασκεδάσεις σε χορούς και σε πάρτι.

Εννοεί, να γίνεις ένα με την πατρινή παρέα μαζί με την παρέα σου ακόμα και εάν έλθεις (εάν δεν έχεις χρόνο) το τελευταίο τρίήμερο. Να γνωρίσεις τους παθιασμένους καρναβαλιστές που μεταλαμβάνουν τις γνώσεις, το κέφι και την αγάπη τους για το θεσμό και το παιχνίδι του Κρυμμένου Θησαυρού.

Όμως, χιλιάδες νεολαίοι (κυρίως) μαθαίνουν «τι θα πει πατρινό» με ταχείς ρυθμούς και συνοπτικές διαδικασίες -τουλάχιστον στο κομμάτι της διασκέδασης- χωρίς να τους ενοχλεί κιόλας διότι και την ταχύτητα στη σύγχρονη ζωή τους γνωρίζουν και αυτό το στυλ διασκέδασης επιλέγουν.

Είναι η πλειοψηφία των παιδιών που «κλείνουν» στολές στα πληρώματα απο άλλα μέρη της χώρας και του εξωτερικού για να έρθουν να χορέψουν, να τρέξουν να χαρούν και να μεθύσουν στις παρελάσεις και στα κλαμπ.

Ή μήπως αυτών που ξημεροβραδιάζονται στις πλατείες και στους δρόμους της πόλης για ένα «αξέχαστο ξενύχτι

«στην Πάτρα...»

Δε λέω καινούργια πράγματα. Αλλά εδώ είναι ένα στοιχείο που παρανόησαν πολλοί και μίλησαν (σε πολλές περιπτώσεις υπερήφανα) για τη... Μύκονο του Χειμώνα(!!) Αυτό τελικά «εξάγουμε» από τα σύνορα της πόλης μας; Αρπαχτές από μια μερίδα μικροεπιχειρηματιών και μικροεμπόρων, φαγητό του δρόμου, ποτά της συμφοράς, υπαίθριους χορούς stories στο Instagram και μεθύσι μέχρι τελικής πώσεως?

Επίσης, «εξάγουμε» ένα δίωρο τηλεοπτικό προϊόν μέσω της κρατικής τηλεόρασης ή ένα πολύωρο μέσα από τα περιφερειακά τηλεοπτικά μέσα που περιλαμβάνει τις «ζωντανές» παρελάσεις των πληρωμάτων που συμμετέχουν (ή δε συμμετέχουν) στο παιχνίδι του κρυμμένου θησαυρού και των αρμάτων του Δήμου.

Όσο και να περιγράψεις τηλεοπτικά το αποκορύφωμα, την ολοκλήρωση της πολυήμερης γιορτής, το θέαμα που προσφέρουν οι χιλιάδες καρναβαλιστές δεν υπάρχει ΠΟΥΘΕΝΑ το πριν.

Το τι έχει προηγηθεί. Όλα αυτά που έχει ζήσει, έχει δει, έχει δημιουργήσει, έχει κοπιάσει, έχει αισθανθεί ο καρναβαλικός κόσμος της Πάτρας. Ευτυχώς που υπάρχουν και κάποια ντοκιμαντέρ -που σίγουρα πρέπει να αυξηθούν- και περιγράφουν αυτό που πραγματικά είναι ο ιστορικός πολιτιστικός θεσμός της Πάτρας που σε 5 χρόνια φθάνει αισίως τα 200 του χρόνια!

Το Πατρινό Καρναβάλι εμπνεύρεται ως θεσμός μια πληθώρα παραδόσεων, εικόνων, δράσεων, παιχνιδιών, τεχνών, και ποικίλων εκδηλώσεων που δε μπορούν να στριμωχτούν σ' έναν ορισμό. Λέξεις όπως, ανατροπή, φαντασία, σάπια, ευγενής άμιλλα, εφευρετικότητα, ξεφάντωμα, ντόρος, έμπνευση, δημιουργικότητα, διασκέδαση, καλλιτεχνία, θεατρικότητα,

μαγεία κλπ δε μπορούν να αποδώσουν από μόνες τους τη ψυχή του Καρναβαλιού που είναι τα δικά του παιδιά, οι λεγόμενοι καρναβαλιστές.

Οι πρωταγωνιστές του παιχνιδιού του Κρυμμένου Θησαυρού, οι ακούραστοι τεχνίτες, οι ρομαντικοί δημιουργοί, τα εκατοντάδες πληρώματα που κόβουν και ράβουν, ζωγραφίζουν, σχεδιάζουν, κατασκευάζουν, βάζουν, χορεύουν παίζουν θέατρο, τραγουδούν με την καρδιά τους, ψάχνουν απαντήσεις και στοιχεία για το παιχνίδι του κρυμμένου θησαυρού αναστατώνοντας γλυκά μια ολόκληρη πόλη.

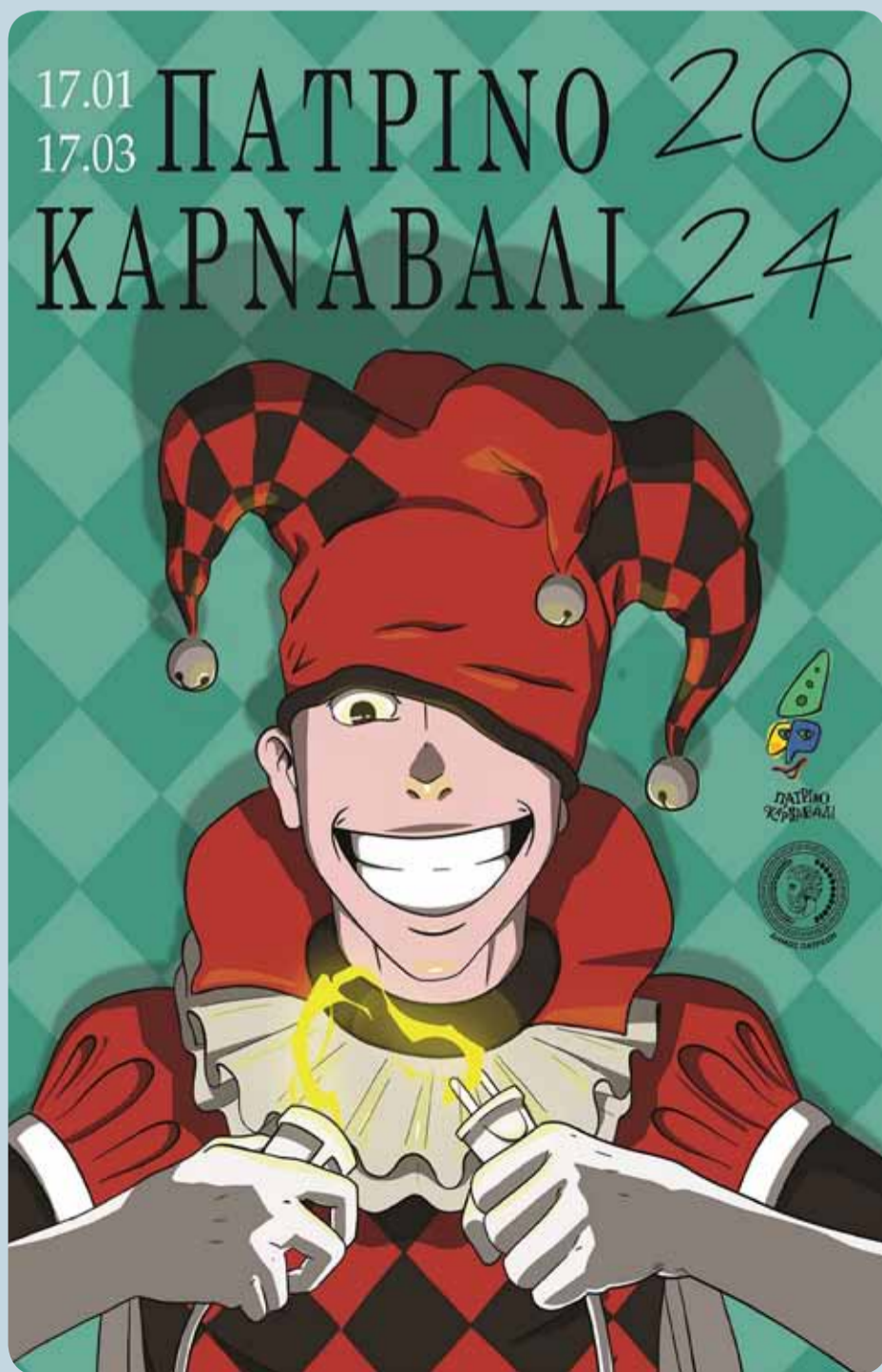
Αυτό που κάνει ακόμα ξεχωριστό το καρναβάλι της Πάτρας είναι η εξαιρετική δουλειά στα άρματα από το καρναβαλικό συνεργείο του Δήμου Πατρέων και η επίσης εξαιρετική δουλειά των πληρωμάτων του παιχνιδιού του Κρυμμένου Θησαυρού.

Αυτά πρέπει και οφείλουμε να διαφυλάξουμε, να ενισχύσουμε και να στηρίξουμε ηθικά και οικονομικά, να μην αφορίσουμε το παλιό αλλά να το συνταιριάσουμε με το νέο, να «μανατζάρουμε» συνεργείες, να αξιοποιήσουμε ιδέες και τεχνολογία, να επαναφέρουμε επιτυχημένες δράσεις του παρελθόντος αλλά και αξέχαστα πρωτότυπα (π.χ. Μασκαράτες), να διαδώσουμε και να εξάγουμε -στην κυριολεξία- και με μεθοδικό τρόπο την εξέλιξη της βαριάς κληρονομιάς της πόλης.

Είναι δυνατόν η Πάτρα με το μοναδικό καρναβάλι της να μην έχει μόνιμες εκθέσεις ή να μην προωθεί άλλες σε Ελλάδα και εξωτερικό; Βλέμμα στο μέλλον θέλει το μοναδικό μας πατρινό καρναβάλι, σαφή προσανατολισμό, χωρίς βιασύνες, να φροντίζει και να αναδεικνύει το παρελθόν και να αντικατοπτρίζει μια πλούσια εντόπια δραστηριότητα όπου χωράνε όλοι!

Νατάσα Τραγουστή

Η Νατάσα Τραγουστή είναι Δημοσιογράφος -Παρουσιάστρια

Καρναβάλι: Παρελθόν, Παρόν και Μέλλον

Γράφει ο **Νίκος Μπακρῶζης**

Και μόνο ο τίτλος, όπως τέθηκε, περιέχει κάποιες αντιφάσεις από τις οριζούσες που διατρέχουν το κείμενο που ακολουθεί. Και τούτο γιατί οι τρεις χρόνοι στους οποίους καλείται ο γράφων να περικλείσει την οπτική του για το καρναβάλι, παραπέμπουν αυτόματα σε θεσμούς με διάρκεια και παραλείπουν την ουσία: το εθιμικό στοιχείο και τον εφήμερο χαρακτήρα του.

Απεναντίας θεωρώ πολύ σημαντικό να τονίζεται ο χαρακτήρας του εθίμου ως έχει και όπως μας κληρονομήθηκε, από μια όχι και τόσο μικρή παράδοση. Η γιορτή της ελληνικής αποκριάς, διαφοροποιημένη στην πόλη μας από την ενετική πρόκληση (λιμάνι γαρ), διατρέχει σε όλα του τα στρώματα τον κοινωνικό ιστό. Χωρεύεται στο νεοκλασικό σκηνικό του παρελθόντος, ισορροπεί τον διάλογο με το τοπικό θρησκευτικό και λόγιο πνευματικό περιβάλλον. Γεννά την διάθεση της συμμετοχής χωρίς πιέσεις και παρακάλια. Γιορτάζεται ακόμα και με λειψή οργάνωση, δεν απαιτεί κεντρικό συντονισμό και δεν απολογίζεται παρά μόνο στην κάλυψη της ψυχολογικής αναγκαιότητας.

Ο θεσμός αντίστοιχα μπορεί να αφορά μερικά και όχι όλα τα κοινωνικά στρώματα, δεν προϋποθέτει την αυτόβουλη συμμετοχή, χρειάζεται κεντρική οργάνωση και αποτυγχάνει όταν πχ ο Δήμαρχος δεν ενδιαφέρεται και πολύ για αυτόν. Απολογίζεται δε σε μετρήσιμα μεγέθη-επισκέπτες, εισπράξεις, διάρκεια και γενικώς όλα αυτά στα οποία, κάθε χρόνο, «μπαίνουμε μέσα» χωρίς να πολυενδιαφέρουν τους βακχίζοντες.

Από τη άλλη όμως συμβαίνει και κάτι καταπληκτικό. Παράγεται πρωτόλεια και πρωτότυπη δημιουργία με ιδιαίτερη καλλιτεχνική αξία. Κινητήρια δύναμη η παιγνιώδης διάθεση των συμμετεχόντων: η πράξη της μεταμφίεσης αυ-

τή καθαυτή ανυψώνεται σε εικαστική δράση, σε σάπια και εν πολλοίς ανάγεται στην φιλοδοξία της εκπροσώπησης της πόλης.

Υπάρχει πάντοτε όμως για τους ερασιτέχνες δημιουργούς η σανίδα σωτηρίας από την σπάθη της λόγιας κριτικής: το εφήμερο του δημιουργήματος. Ο βασιλεύς κατασκευάζεται με σκοπό να καεί. Του χρόνου θα υπάρχει κάτι νέο. Όταν οι ντουλάπες της μνήμης μας δεν χωράνε, απλά τις αδειάζουμε γνωρίζοντας ότι το εφήμερο δημιουργήμα μας για το επόμενο καρναβάλι θα είναι εξ ίσου συναρπαστικό.

Φοβάμαι μήπως ξεφεύγω από το θέμα μας. Σύμφωνα με την προηγούμενη προβληματική, **από τους τρεις χρόνους του τίτλου κάθε φορά κατισχύει το παρόν**. Και αυτό μπορώ να το σχολιάσω είτε με υποκειμενικές συγκρίσεις, είτε με μικρές και περισσότερο αντικειμενικές υπενθυμίσεις της ιστορίας του εθίμου (και μάλιστα της πλέον πρόσφατης). Όλες λοιπόν οι γενιές των πατρικών ισχυρίζονται ότι τα παλιότερα καρναβάλια ήταν ασυγκρίτως καλύτερα. Προφανώς ο υποκειμενισμός αυτός βασίζεται στο ηλικιακό κριτήριο και αφορά την ένταση των συναισθημάτων, του έρωτα, των πρώτων κοινωνικών εμπειριών των μετεχόντων του εθίμου. Όλες οι ηλικίες γιορτάζουν το καρναβάλι: οι νεώτερες όμως σίγουρα πιο έντονα.

Ας μιλήσουμε λοιπόν και λίγο για την ιστορία μας. Οι πολύ παλιές κατακτήσεις σίγουρα καθόρισαν και καθορίζουν την συνέχεια. Η εξισορρόπηση με το θρησκευτικό στοιχείο (γεγονότα 1963-64), η βάση της συμμετοχής του κόσμου στο κέντρο των εκδηλώσεων (Κρυμμένος Θεσαυρός 1966), η διοργάνωση αποκλειστικά από τον Δήμο και πολλά άλλα, δόμησαν το πανίσχυρο brand name, στον Ελλαδικό χώρο και την όποια αναγνώριση στο εξωτερικό. Το

τελευταίο δεν είναι καθόλου εύκολο για πολύ μεγαλύτερους και σημαντικότερους θεσμούς στην Ελλάδα, όχι δα και για το καρναβάλι μας. Αξίζουν ιδιαίτερης μνείας οι προσπάθειες πλεύσης στα ακαρτογράφητα νερά του Ευρωπαϊκού πολιτιστικού γίγνεσθαι και ειδικότερα στην ασάφεια και την ελαφρότητα των ευρωπαϊκών καρναβαλιών.

Μεταξύ μας όμως στο εσωτερικό τα πήγαμε καλύτερα. Απαριθμώ κάποια περιστατικά και δράσεις με σημαντικά αποτελέσματα.

α) Εκδηλώσεις με ασφάλεια. Είτε από αγαθή τύχη, είτε από την πρόνοια και την πολύχρονη εμπειρία διοργανωτών και αρχών, δεν έχει αμαυρωθεί κανένα καρναβάλι μας στο βαθμό εκείνο που θα προβληματίζε στο μέλλον πατριούς και επισκέπτες να μην το γιορτάσουν πάλι. Μάθαμε πολλά από την αστοχία του 2003 και είναι πολύ σημαντικό που μια δημόσια γιορτή δεν αναφέρεται σαν αρνητικό παράδειγμα σε εποχές που κυριαρχεί το αίτημα της ασφάλειας.

β) Εικόνα της πόλης προς τα έξω. Ας θυμηθούμε μόνο, μεταξύ των άλλων, ότι στο καρναβάλι και τους φανατικούς του προμάχους εμπιστεύθηκε η πόλη την προβολή της ψυχής της, όταν διεκδίκησε το μεγαλύτερο διεθνές γεγονός της σύγχρονης ιστορίας της στο μακρινό 2003. Αναφέρομαι στην αποτυχημένη προσπάθεια ανάληψης των Μεσογειακών Αγώνων του 2009.

γ) Κοινωνικοποίηση της νεολαίας σε ευρύτερο συλλογικό επίπεδο με κατάκτηση της αξίας του εθελοντισμού. Γνωριστήκαμε, δημιουργήσαμε ομάδες και μέσα από τον ανταγωνισμό εκπαιδεύτηκε στην συνεργασία και την κοινή προσφορά. Κατα-

κτίσαμε χώρους δημιουργίας (αποθήκες ΑΣΟ) πριν μας αφαιρεθούν ως πολυχώροι αδράνειας. Στην κορύφωση της ενόπτιας μας αναπτύξαμε πραγματικά ακριβότιμη πολιτική στάση και δράση (πορεία ειρήνης 1999).

δ) Τέχνη και δημιουργικότητα. Από την εμμονή του ερασιτεχνισμού, στις υπαίθριες γκαλερί και στα πατάκια της εφήμερης δημιουργίας, ξεπήδησαν θαρραλέοι καλλιτέχνες και σχήματα στην συγγραφή, στο θέατρο, στα εικαστικά, στην μουσική και στον κινηματογράφο. Τούτο θα πρέπει να θεωρηθεί ως το πλέον σημαντικό πρόταγμα για τους νεώτερους. Από την χαρά που το καρναβάλι μας προσφέρει και όχι την εμπροσματοποίηση ξεδιπλώνεται η ανώτερη διαδικασία ανάδειξης καλλιτεχνικής δυναμότητας των συμπολιτών μας.

Και ο τρίτος χρόνος; το μέλλον;

Δεν θα μπορούσα να το προσεγγίσω παρά μόνο με όρους της κοινωνικής μας εξέλιξης, τόσο όσον αφορά τα μεγέθη της διαστρωμάτωσης, όσο και τις νέες προσεγγίσεις και συνήθειες. Με το πρώτο αναφέρομαι στην συνεχή διεύρυνση των μετεχόντων: από τους «παλιούς πατριούς» (sic) στις συνεχείς ροές εσωτερικών μεταναστών άλλης αισθητικής, τους φοιτητές και άλλους «αγνώστους». Με το τελευταίο εννοώ την δυσκολία σήμερα «εύρεσης ελεύθερου χρόνου», πίσω από τα ατελείωτα ψαξίματα στα κοινωνικά δίκτυα, αλλά και την δήλωση αδυναμίας στον εθελοντισμό και την συμμετοχή, πίσω από την καλλιέργεια «αμεταμφίεσης» προσωπικής εικόνας. Προφανέστατα καμία θεσμική παρέμβαση δεν χωράει εδώ. Μόνη ελπίδα η κληρονομούμενη εθιμική αντίλη-

ψη της εορτής. Η οποία είχε την ατυχία, αντίστοιχα με την διακοπή επί γερμανικής κατοχής, να έρχεται πέρσει και φέτος μετά από τριετή παύση των εκδηλώσεων (ας όψεται η πανδημία). Θα δούμε λοιπόν αρκετά γρήγορα τις εξελίξεις.

Πολλοί θα μιλήσουν για το μέλλον και θα προτείνουν πάλι τα χιλοειπωμένα. Αρτιότερη οργάνωση, προβολή, χρονική διεύρυνση, μουσεία, carnival-land και τόσα άλλα. Προς τιμή όλων αυτών που στο παρελθόν έχουν καταθέσει τόσες εξ αρχής άκαρπες προτάσεις βελτίωσης, θα αποπειραθώ να μιλήσω για τις χαμένες ευκαιρίες.

Α) Δομή και οργάνωση του τρόπου συμμετοχής. Είναι απαράδεκτο μετά από 40 χρόνια και από τόσες προσπάθειες να παραμένει ενεργή η μορφή της συμμετοχής που επιτρέπει την εμπορική εκμετάλλευση της εφηβικής και πλέον όχι μόνο, καρναβαλικής διάθεσης. Έχει προταθεί, ενεργοποιηθεί και μένει ατελής η πιστοποίηση των ομάδων συμμετοχής, με βάση την προϊστορία των προμάχων αλλά και την κρίση για ένταξη των νεώτερων. Για τους υπόλοιπους πρέπει να υπάρξει μόνο η διαδικασία σωματειακής αναγνώρισης, ώστε να μπορεί να εφαρμοστεί χωρίς υπεκφυγές η νομοθεσία (φορολογική και άλλη).

Β) Η Πάτρα Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης για το 2006. Ήταν η πρώτη κάτοχος του τίτλου που έχει

καρναβάλι και μάλιστα αξιόλογο. Αυτό το γεγονός, καθώς και η μοναδική της ευρωπαϊκή πρωτοτυπία στον πολεοδομικό της σχεδιασμό και την αρχιτεκτονική του 19ου αιώνα, θα μπορούσε να έχει ανοίξει σημαντικούς δίαυλους διαλόγου με τις πόλεις και τους θεσμούς της ηπείρου. Οι προτάσεις έμειναν ατελείς, η πραγματικότητα ακολούθησε την όχι φθηνή πεπατημένη για τον πολιτισμό. Ένα διευρυμένο φεστιβάλ με εκδηλώσεις χωρίς αρχή, μέση και τέλος, στο πλαίσιο ενός ακατανόπτου γεωγραφικού αρχαιολογικού τριγώνου, που χρησιμοποιήθηκε το καρναβάλι μόνο σαν άλλοθι συμμετοχής της νεολαίας στον θεσμό. Συμμετοχή της νεολαίας, την οποία οι «κουτόφραγκοι» επιζητούσαν από τον καιρό της Μελίνας. Αμφισβητείται έντονα αν η Πολιτιστική Πρωτεύουσα μας άφησε κάτι ως υποδομή και οι περισσότεροι δεν την θυμούνται πλέον καθόλου.

Με λύπη μου βλέπω τελειώνοντας το κείμενο αυτό, ότι τα περισσότερα γεγονότα στα οποία αναφέρομαι, ανήκουν στην εικοσαετία 1986-2006. Ας πάρει τότε η γραφή τούτη τον χαρακτήρα μνήμης και απόδοσης τιμής στους απόγονους εργάτες του εθίμου. Συνοπτικά φέρνω στο νου μου τον Στάθη, τη Ντούλη, τον Άγγελο, την Πόλα, τον Κώστα, τον Σπύρο και τον Κωνσταντίνο.

Όλοι μαζί στο πλήρωμα «... Αθάνατοι».

Καλό καρναβάλι σε όλους.

Νίκος Μπακρῶζης

Ο Νίκος Μπακρῶζης είναι Αρχιτέκτονας, Καλλιτεχνικός Διευθυντής της ΔΕΠΙΑΠ στο θεσμό Καρναβάλι-Τέχνες το διάστημα 2003-2005

Στάχτη και μπούρμπερη

Γράφει ο **Τζίμης Πολίτης**

Πολλές συζητήσεις έχουν γίνει και θα εξακολουθήσουν να γίνονται, για τις δύο κυριότερες παρελάσεις του Πατρινού Καρναβαλι-

ού: Την νυχτερινή ποδαρήτη του τελευταίου Σαββάτου και την Μεγάλη της Κυριακής της Τυρινής.

Τα τελευταία χρόνια, όσοι παρακολουθούμε δια ζώ-

σης, ή από τους τηλεοπτικούς δέκτες, τις παρελάσεις αυτές, γινόμαστε μάρτυρες, ενός καλλιτεχνικού «κενού», μετά την παρέλευση μιάμιση - δύο ωρών περι-

που, από την έναρξή της. Ξαφνικά, το καλλιτεχνικό και γενικότερα αισθητικό αποτέλεσμα, των συμμετεχόντων, από εκεί και πέρα, αρχίζει να φθίνει...

Οι στολές πιο προχειροραμμένες, οι συμμετέχοντες πιο... μεθυσμένοι και με ελαφρώς ακραία συμπεριφορά, τα πληρώματα υπερμεγέθη σε συμμετοχή ατόμων, χωρίς κάποιο ρυθμό στην κίνηση, χωρίς άρματα, χωρίς πλήρη ενδυμασία με καπνογόνα! Υπερβολικά πολλά καπνογόνα, αναμμένα χωρίς λόγο, που δυσκολεύουν τις ανάσες των συμμετεχόντων και κυρίως, των θεατών στις άκρες του δρόμου. Είναι τα λεγόμενα «χύμα» πληρώματα, τα υπεράριθμα ή, όπως τα λέγαμε παλαιότερα, τα «γουνάκια». Αυτά τα πληρώματα έχουν αρχηγό (ή αρχηγούς), άτομα που δεν τους ενδιαφέρει το αισθητικό αποτέλεσμα. Για να το πούμε, όσο πιο κομψά γίνεται, άτομα που δεν τους ενδιαφέρει το καρναβάλι, παρά το οικονομικό όφελος από αυτό, εκμεταλλευόμενοι φυσικά, την αδυναμία της εκάστοτε διοργανώτριας Δημοτικής αρχής να «συμμαζέψει» όλο αυτόν το κόσμο... Την πελατεία τους οι αρχηγοί αυτοί, την βρίσκουν σε σχολεία, φροντιστήρια, αθλητικούς συλλόγους, καφετέριες κλπ χώρους ή «κοινωνικές ομάδες» που η νεολαία μπορεί να μαζευτεί εύκολα και να γίνει η πελατεία τους, που στο τέλος των παρελάσεων θα τους έχει αποφέρει τεράστια ποσά στην τσέπη τους, κυρίως αφορολόγητα. Από την μια ακούγεται λογικό, γιατί μόνο οι νεαροί έχουν την τάση, το κέφι και την όρεξη να ξεφαντώνουν, πωμένοι, χοροπηδώντας ξέφρενα, στους ρυθμούς της καρναβαλικής μουσικής, χωρίς να τους ενδιαφέρει η «εικόνα» που στέλ-

νει το καρναβάλι μας, μέσω της τηλεόρασης, σ' όλο τον κόσμο

Στον αντίποδα, τι έχουμε; Περίπου 60-70 γκρουπ, τα λεγόμενα «ποιοτικά» και καλαίσθητα, όχι υπεράριθμα (τα περισσότερα με λιγότερα από τα 300 άτομα που επιτρέπει ο καρναβαλικός κανονισμός), αποτελούμενα ως επί το πλείστον, από μεγαλύτερης ηλικίας καρναβαλιστές, έμπειρους, με άριστες γνώσεις (οι περισσότεροι) στην κατασκευή καρναβαλικών αρμάτων. Άρα το αισθητικό καρναβαλικό αποτέλεσμα και η εικόνα της παρέλασης είναι πολύ καλή.

Μπορούμε όμως να σταματήσουμε τις συμμετοχές εκεί και να τελειώνει η παρέλαση; Σαφώς όχι! Μοιραία με την πάροδο των χρόνων οδηγούμαστε στη συρρίκνωση του «καλού» κομματιού και στην γιγάντωση του «χύμα» κομματιού της παρέλασης. Αν δεν γίνει σωστή μεταλαμπάδευση της «καρναβαλικής παιδείας» σε νεώτερες γενιές καρναβαλιστών, μοιραία το πίσω κομμάτι θα φτάσει μπρός και η παρέλαση θα έχει μεν ενιαία μορφή και εμφάνιση, χαμηλή ορατότητα, λόγω καπνογόνων και επειδή δεν θα μοιάζει σε τίποτα με τις παλαιότερες όμορφες παρελάσεις, θα είναι και ως τηλεοπτικό προϊόν, χαμηλής ανταγωνιστικότητας.

Σε πόσα χρόνια θα συμβεί αυτό το μοιραίο; Άγνωστο. Ας ελπίσουμε ότι κάτι η αντοχή των μεγαλύτερων καρναβαλιστών, κάτι οι κατά καιρούς τονωτικές ενέσεις με νεαρά άτομα που παρουσιάζονται από γονείς, συγγενείς και φίλους, παλαιάς καρναβαλικής «κοπής» και έτσι «μπολιάζονται» με το σωστό καρναβαλικό μικρόβιο, τα χρόνια αυτά να είναι αρκετά.

Μετά... «στάχτη και μπούρμπερη»

Τζίμης Πολίτης

Ο Τζίμης Ν. Πολίτης είναι Καρναβαλιστής, από το 1975 και ερασιτέχνης ηθοποιός, από το 1999. Από το 2006 είναι παρουσιαστής καρναβαλικών εκδηλώσεων του Δήμου Πατρέων. Από το 2010 είναι τηλεοπτικός σχολιαστής, μαζί με την Κατερίνα Τσουκαλά, των καρναβαλικών παρελάσεων.

ΠΑΤΡΙΝΟ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ 2018

ΔΟΥΛΕΙΑ ΓΙΑ ΠΛΟΥΣ

20 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 18 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΕΡΤ ΕΡΤ 3 ΠΡΩΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 91,6 • 102,1 ΕΡΤ ΕΡΤ ΠΑΤΡΑ ΠΥΡΟΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΔΗΜΟΥ ΠΑΤΡΕΩΝ

ΚΟΙΝΟΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΠΑΤΡΕΩΝ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ ΠΑΤΡΑΣ

Απογειώνουμε την εξυπηρέτησή σας!

Στο MANIOS TRAVEL ο πελάτης είναι πάντα στο επίκεντρο και το ταξίδι μια ολοκληρωμένη εμπειρία! Η έμπειρη ομάδα μας είναι αφοσιωμένη στην παροχή προηγμένων υπηρεσιών για ταξίδια και εταιρικές εκδηλώσεις, με λύσεις εξατομικευμένες, που καλύπτουν πλήρως τις ανάγκες σας.

Ταξιδέψτε μαζί μας στην ποιότητα, με «διαβατήριο» την τεχνογνωσία μας. Η δική σας εξυπηρέτηση είναι ο δικός μας προορισμός!

- Ατομικά & Επαγγελματικά Ταξίδια • Διαμονή • Μεταφορά • Έκδοση Εισιτηρίων
- Ταξίδια Εμπειριών • Κρουαζιέρες • Ιστιοπλοϊκές Εμπειρίες • M.I.C.E. Υπηρεσίες

Όλα θέλουν ανανέωση

Γράφει ο **Χάρης Αναγνωστόπουλος**

Το Καρναβάλι της Πάτρας είναι αναμνήσεις, χαρούμενες στιγμές, ατέλειωτα πάρτι, όμορφα πράγματα για τον πολιτισμό.

Το Καρναβάλι είναι πολιτισμός είναι και διασκέδαση είναι και μία

ανατροπή στην καθημερινή ζωή όλων μας.

Δύο λόγια από τη δική μου εμπειρία θέλω να αφιερώσω στο πώς ξεκίνησα και πώς πορεύτηκε από μικρή ηλικία με το Καρναβάλι της Πάτρας και τον Κρυμμένο Θησαυρό.

Ένα απλό παιχνίδι για μένα που ξεκίνησε το 1964. Συμμετείχα τότε όπως και κάθε χρόνο μέχρι σήμερα σε διάφορα καρναβαλικά πόστα.

Μικρός από το 1964 έως το 1972 μέλος πληρώματος με αυτοκίνητο

που συμμετείχαν όσοι κωρούσαν μέσα σε αυτό.

Το 1973 έως το 1984 αρχηγός πληρώματος που τότε ονομαζόταν οδηγός. Όμορφες χρονιές και πολύ δημιουργικές.

Από το 1995 μέχρι το 1996 συνυπεύθυνος πληρώματος, το 1987 ιδρυτικό μέλος και γενικός γραμματέας της Καρναβαλικής Λέσχης της Πάτρας.

1997 έως 2000 μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής για την αναβίωση του θεσμού Καρναβάλι το Παλιών. Έδωσε και αυτό μία μεγάλη πνοή και κίνηση στην πόλη μας.

Η πορεία συνεχίζεται από το 1997 έως το 1999 ως μέλος της Κριτικής Επιτροπής του Πατρινού Καρναβαλιού.

Από το 2000 έως το 2003 αρχηγός πληρώματος με ενεργή συμμετοχή στις δραστηριότητες του κρυμμένου θησαυρού, στα θεατρικά δρώμενα και στη δημιουργία κατασκευών παρέλασης.

Από το 2014 έως το 2017 μέλος πάλι της Κριτικής Επιτροπής του Καρναβαλιού της Πάτρας με πάμπολλες δραστηριότητες.

2015 -2016 μέλος της οργανωτικής επιτροπής για την αναβάθμιση και αναβίωση του baby rally.

2015 με 2017 μέλος γνωμοδοτικής επιτροπής.

2018 έως και 2024 μέλος πληρώματος με ενεργή δράση.

Έκανα λοιπόν μία αναδρομή για το πώς έχω βιώσει το Καρναβάλι μέχρι σήμερα.

Πολλοί οι καρναβαλιστές που σαν και μένα έχουν προσφέρει στο να αποκτήσει το Καρναβάλι της Πάτρας και κυρίως ο Κρυμμένος Θησαυρός πανελλαδική και να μην παγκόσμια οντότητα. Υπάρχει στην πόλη το έμπιστο υλικό που πολλές φορές εντελώς αντιστελώς προσφέρει για το καλό του Καρναβαλιού.

Είναι τα δεκάδες πληρώματα που κρατούν στα χέρια τους ζωντανή την παρέλαση και με την φαντασία τους δίνουν και αυτοί το μερίδιο τους στον πολιτισμό της πόλης.

Η νεολαία κάνει και αυτή το δικό της Καρναβάλι με το δικό της τρόπο. Πού είναι και αυτός ένας τρόπος έκφρασης.

Κάποια πράγματα όμως πρέπει να αλλάξουν. Ακόμα γιατί ένα παιχνίδι που παίζεται για πάνω από 50 χρόνια θέλει και μία ανανέωση.

Πρέπει το παιχνίδι, γενικότερα το Καρναβάλι της πόλης μας να διευρυνθεί με ιδέες και σκέψεις.

Περνώντας τα χρόνια και άλλες πόλεις κατάλαβαν ότι το Καρναβάλι δίνει κέρδος στη περιοχές τους, δημιουργώντας έναν καρναβαλικό ανταγωνισμό.

Λέμε ότι είμαστε το Καρναβάλι της Ελλάδας και ένα από τα μεγάλα Καρναβάλια της Ευρώπης, πρέπει όμως να βάλουμε νέες βάσεις και νέες ιδέες και σκέψεις.

Προτάσεις υπάρχουν από τον καρναβαλικό κόσμο της πόλης μας και ακόμα περισσότερο προτάσεις από εμάς τους ίδιους αλλά και από συλλόγους όπως το Καρναβαλικό Κομιτάτο της Πάτρας και η νεοσύστατη Καρναβαλική Ακαδημία Πατρών.

Από αυτή τη στίλη χαιρετίζω και εύχομαι καλή επιτυχία στο έργο τους πέρα όμως από την καλή διάθεση πρέπει και ο Δήμος να βοηθήσει στο έργο αυτό.

Πρέπει οπωσδήποτε να βρεθεί ο χώρος που είχαν κάποτε τα πληρώματα και μπορούσαν να κατασκευάσουν τα άρματα τους. Από τη στιγμή που έκλεισε ο χώρος αυτός πολλά από τα πληρώματα αδυνατούν να φτιάξουν και να υλοποιήσουν για τις παρελάσεις άρματα και κατασκευές. Αν δεν γίνει το συντομότερο αυτό θα εκλείψουν πολλά από αυτά που έγραψαν ιστορία στην πόλη μας.

Πόσα θέματα και με ποιο τρόπο θα πρέπει να διατηρηθούν για να μη καθούν για πάντα από την ιστορία του Πατρινού Καρναβαλιού;

Πόσα είναι αυτά που πρέπει να συζητήσουν οι Επιτροπές με τους ανθρώπους που έχουν ζήσει το καρναβάλι για να διατηρήσουν ένα θεσμό που διαρκεί για χρόνια αλλά τώρα πρέπει να ανανεωθεί με νέες ιδέες, νέες λύσεις;

Να διαδώσουμε το Καρναβάλι μας παντού, στα μέσα μεταφοράς στα ταξιδιωτικά γραφεία, στα καράβια παντού, αξιοποιώντας και όλα τα σύγχρονα μέσα επικοινωνίας

Και μια ακόμη ιδέα: γιατί να μην έχουμε ακόμα και κρουαζιερόπλοια στην πόλη μας την εποχή του Καρναβαλιού;

Πόσες ιδέες και πόσα θέματα υπάρχουν και πρέπει να συζητηθούν και να γίνουν πράξη για να λέμε πραγματικά ότι είμαστε το πιο γνωστό Καρναβάλι.

Χάρης Αναγνωστόπουλος

Ο Χάρης Αναγνωστόπουλος, καλλιτέχνης φωτογράφος.

Το Πατρινό Καρναβάλι κάνει κύκλους, από το παλαιό νοσταλγικό στο καινούργιο καινοτόμο

Γράφει ο **Οδυσσέας Ξεριζωτής**

Η πρώτη επαφή μου με το Πατρινό Καρναβάλι ξεκινά αρχές τις δεκαετίας του '80. Μετανάστης από τον μακρινό Καναδά, αλλά μόνιμα εγκαταστάθηκα στην Πάτρα. Εκείνη την εποχή έβλεπε τον κόσμο να διασκεδάζει από την ταβέρνα - ψισταριά μέχρι τα μεγάλα κέντρα διασκέδασης με το άνοιγμα του Τριώδιου. Οι παρελάσεις ξεκινούσαν από την πλατεία Ομοιοίας και τερμάτιζαν στην οδό Κιλκίς με πληθώρα κόσμου στα πεζοδρόμια, παρακολουθώντας τα άρματα του Δήμου Πατρωών, την μπάντα μουσικής καθώς και τα πληρώματα με τα γκρουπ.

Σιγά - σιγά μπήκα στον πειρασμό φτιάχνοντας δικό μου πλήρωμα για πρώτη φορά 1987. Τα γκρουπ της παρέας όπως τα αποκαλούσαμε τότε που συνήθως είχαν από 10 έως και 200 άτομα όπου όλοι έβαζαν πλάτη για να φτιάξουν στολές και άρμα.

Η διασκέδαση καθημερινά για τους Πατρινούς ήταν μέχρι την Πέμπτη πριν την μεγάλη παρέλαση, το τρίμερο ήταν για τους επισκέπτες, προτιμούσαμε πάρτι σε σπίτια.

Χορούς και εκδηλώσεις διοργάνωναν όλοι οι σύλλογοι και επαγγελματικοί σύνδεσμοι της πόλης. Τόνους σερπαντίνες, κομφετί, αφρός σπρέι στα μαγαζιά και δρόμους. Τα ρόπαλα ήταν μόδα της εποχής δεν γλύτωνε κανένας περαστικός.

Στην δεκαετία του '90 κυριαρχούσαν τα γουνακία όπου σιγά-σιγά οι συμμετέχοντες αναζητούσαν καλύτερες και ποιοτικές στολές από τα γκρουπ. Ήταν η εποχή όπου η μουσική και η διασκέδαση ήταν στα

φόρτε τους.

Πολλές και οι επιλογές καθώς Πατρinoί καλλιτέχνες έγραψαν Πατρinά αποκριτικά τραγούδια που ακούμε ακόμα και σήμερα. Οι επισκέπτες απολάμβαναν την διασκέδαση. Την Τσιγκοπέμπη στην Άνω πόλη αμέτρητες ψισταριές τσίκνιζαν. Παράλληλα το βράδυ διασκεδάζαν με το γάμο της Κουλουρούς, τα Μπουρμπούλια στο Δημοτικό Θέατρο Απόλλων, τον Λευκό και τον κόκκινο χορό καθώς και πολλά θεματικά πάρτι. Οι τελετές ενάρξεως τον Ιανουάριο τα λευκά άρματα του Δήμου παρέλαυναν από την Πλατεία Γεώργιου.

Στην δεκαετία του 2000 όταν μπήκαμε στο ευρώ άρχισε το καρναβάλι να απογειώνεται αλλά και να εμπορευματοποιείται αφού λεφτά τότε υπήρχαν. Σιγά - σιγά ανατράπηκαν οι αριθμοί των θεατών με τους καρναβαλιστές να αυξάνονται στους δρόμους κάθε έτος.

Την δεκαετία του '10 ήρθαν τα μνημόνια και μέχρι το 2014 δεν άγγιξε τον κόσμο στην διασκέδαση, απλά έκανε το οικονομικό κουμάντο την περίοδο του καρναβαλιού.

Η εμφάνιση του Covid-19 δεν μπορούσε να συγκρατήσει και να περιορίσει την διασκέδαση των πληρωμάτων. Μετά την λήξη της πανδημίας ξεκίνησε μεγάλη διψά επανεκκίνησης με το σύνδρομο της στέρσης.

Πολλοί παλαιοί καρναβαλιστές δίνουν την σκυτάλη στα παιδιά τους και τα προτρέπουν στο να δραστηριοποιούνται πιο ενεργά, στις εκδηλώσεις παντρεύοντας την τεχνολογία με τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα. Ατενίζοντας το μέλλον θε-

ωρώ ότι το Πατρινό Καρναβάλι κάνει κύκλους με προσθήκες και αφαιρέσεις από το παλαιό νοσταλγικό στο καινούργιο καινοτόμο. Όλα αυτά τα χρόνια με την ενασχόληση μου με

την φωτογραφία καταγράφοντας τις εκδηλώσεις τις παρελάσεις, από την τελετή έναρξης μέχρι και την Καθαρή Δευτέρα μέσα από τον φακό μου το Καρναβαλικό εργαστήρι, τον

ΑΣΟ, τα στέκια των πληρωμάτων, τους Σοκολατοριχτες... θα χρειάζομαι ημέρες συζητώντας και περιγράφοντας πολλές μικρές και μεγάλες ιστορίες.

Το Πατρινό Καρναβάλι με-

τρά 195 χρόνια ιστορίας. Δεν είναι ένα μεμονωμένο γεγονός, αλλά ένα σύνολο εκδηλώσεων που περιλαμβάνει χορούς, παρελάσεις, κυνήγι κρυμμένου θησαυρού, καρναβάλι μικρών κ.ά.

17 Ιαν - 26 Φεβ 2012

ΔΗΜΟΣ ΠΑΤΡΩΩΝ

ΕΡΤ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

www.carnivalpatras.gr

Patras Carnival

Πατρινό Καρναβάλι

Οδυσσέας Ξεριζωτής

Ο Οδυσσέας Ξεριζωτής είναι Πρόεδρος του Ελληνο -Καναδικού Ομίλου Πατρών 2017 - Σήμερα . Βραβευμένος φωτογράφος και ενεργός πολίτης μέλος πολλών εθελοντικών οργανώσεων με τακτική αρθρογραφία στον τοπικό και αθηναϊκό τύπο